

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο οικιστικός ιστός τέμνεται σε δύο τμήματα από την εκτεταμένη ζώνη πρασίνου του άλσους Νέας Φιλαδέλφειας. Αλλά και γύρω από την υπό μελέτη έκταση υπάρχουν διαφοροποιήσεις του τοπίου.

Στο νοτιοδυτικό τμήμα της υπό μελέτη περιοχής (οικοδομικά τετράγωνα προς τα δυτικά και τα νότια του χώρου του γηπέδου) στον οικιστικό ιστό κυριαρχούν οι χρήσεις κατοικίας.

Στο νοτιοανατολικό τμήμα όμως κυριαρχούν βιοτεχνικές - βιομηχανικές δραστηριότητες που ασκούν πιέσεις στην ποιότητα του τοπίου. Μεταξύ αυτών, ωστόσο, και της υπό μελέτη έκτασης παρεμβάλλεται το ρέμα Γιαμπουρά, με την παραρεμάτια, μικρή δασική ζώνη του.

Όπως φαίνεται και από την αεροφωτογραφία 8.3.1-2 η θέση του γηπέδου, όπου καθαιρέθηκε το παλαιό και προβλέπεται η υλοποίηση του υπό μελέτη Κέντρου Αθλητισμού, Μνήμης και Πολιτισμού, συνιστά μια γυμνή, απαξιωμένη έκταση, με χαρακτηριστικά brownfield. Μάλιστα, στο βόρειο τμήμα της θέσης υπάρχει έκταση που χρησιμοποιείται σήμερα για τη στάθμευση των απορριμματοφόρων του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας.

Σχήμα 8.3.1-2 Άποψη του χώρου του παλαιού γηπέδου "Ν. Γκούμας"

Το πιο αξιόλογο στοιχείο του τοπίου είναι το Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας, έκτασης 423 στρεμμάτων (βλέπε παράγραφο 8.5.2). Αποτελεί μια λεπτή λωρίδα πρασίνου που απλώνεται από τα βορειοανατολικά προς τα νοτιοδυτικά ανάμεσα στη Νέα Φιλαδέλφεια και τη Νέα Ιωνία. Η ύπαρξη βλάστησης, η παρουσία της λίμνης, η γεινίαση με το ρέμα και ο χαμηλός συντελεστής δόμησης της περιοχής, έχουν μετατρέψει το Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας σε σημαντική περιοχή διαβίωσης για πολλά είδη. Το άλσος πέρασε από διάφορα στάδια μέχρι να πάρει τη σημερινή μορφή του. Το 1914 έγινε η πρώτη επίσημη δεντροφύτευση του τότε γυμνού λόφου. Οι τελευταίες μεγάλες δεντροφυτεύσεις έγιναν τις χρονιές 1994 & 1995, ενώ σε μικρότερη κλίμακα γίνονται μέχρι σήμερα. Ωστόσο, η κατάσταση του Άλσους σήμερα είναι γενικά μη ικανοποιητική, με πολλά τμήματά του στα οποία η ποιότητα του πρασίνου είναι χαμηλή ή/και τμήματα χωρίς ουσιαστικά πράσινο πλην αυτοφυούς ποώδους βλάστησης, ενώ υπάρχουν και άλλα προβλήματα συντήρησης και καθαριότητας.

8.4 ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ, ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΥΔΡΟ-ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

8.4.1 Γεωλογικά – εδαφολογικά χαρακτηριστικά

Τα παλαιοζωικά και μεσοζωικά πετρώματα της Αττικής αποτελούνται από εναλλαγές μαρμάρων, γνευσίων, σχιστολίθων, ασβαστολίθων, δολομιτών και μεταψαμμιτών. Σε ορισμένες θέσεις εμφανίζονται οφιόλιθοι, βασάλτες, ανδεσίνες και τοναλίτες. Στα χαμηλά γεωμορφολογικά τμήματα του λεκανοπεδίου επικρατούν κυρίως νεογενή και λιγότερο τεταρτογενή ιζήματα αποτελούμενα από μάργες, ψαμμίτες, κροκαλοπαγή, πηλούς και αργίλους.

Στην άμεση περιοχή μελέτης εμφανίζονται τεταρτογενείς αλλουβιακές αποθέσεις και νεογενείς αποθέσεις, όπως περιγράφεται στις επόμενες παραγράφους.

Ολοκαινικές αλλουβιακές αποθέσεις στις κοιλάδες ποταμών και ρεμάτων. Συνίστανται από χαλαρές, λεπτόκοκκες αποθέσεις, από άμμους, αργιλοαμμώδη υλικά με διάσπαρτες κροκαλοπατύπες, ενώ εμφανίζονται και ως συνεκτικοποιημένα κροκαλολατυποπαγή. Απαντώνται κατά μήκος του Κηφισού και των λοιπών ρεμάτων και χειμάρρων.

Σχηματισμοί Καλογρέζας-Πικερμίου του Νεογενούς. Στην περιοχή της Καλογρέζας εμφανίζονται κυρίως ως αποθέσεις που συνίστανται από λευκές έως υποκίτρινες μάργες, αμιγείς έως αμμούχες και από πηλούς με συχνές παρεμβολές κροκαλοπαγών, ψαμμιτών και αργιλοαμμωδών υλικών. Επίσης απαντώνται ενστρώσειςμαργαϊκώνασβεστολίθων μικρού πάχους. Στους σχηματισμούς αυτούς υπήρχαν σημαντικά κοιτάσματα λιγνιτών που κατά το παρελθόν έτυχαν έντονης εξόρυξης.

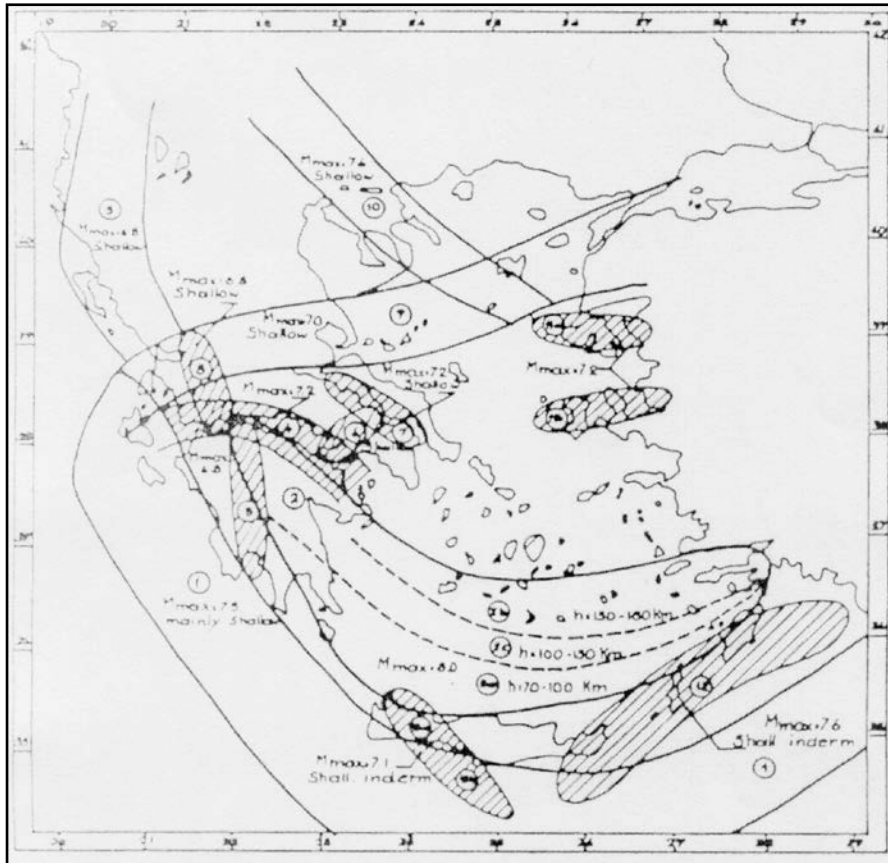
Πέρα από τα παραπάνω, βέβαια, σημειώνεται ότι ακριβώς στη θέση μελέτης, όπου έχει καθαιρεθεί το παλαιό γήπεδο της ΑΕΚ, αναμένεται να υπάρχουν και επιχώσεις αδρανών υλικών.

8.4.2 Σεισμοτεκτονικά χαρακτηριστικά

Το Λεκανοπέδιο των Αθηνών από σεισμοτεκτονική άποψη επηρεάζεται από τις ακόλουθες τρεις ζώνες:

- τη ζώνη Κορινθιακού με μέγιστο αναμενόμενο μέγεθος σεισμού 7,2 R
- τη ζώνη Θηβών-Κεντρικής Εύβοιας με ανώτερο όριο μεγέθους αναμενόμενου σεισμού 7,0 R
- τη ρηξιγενή ζώνη της Αταλάντης με ανώτερο όριο μεγέθους αναμενόμενου σεισμού 7,2 R.

Και οι τρεις αυτές ζώνες κατά καιρούς έδωσαν σεισμούς οι οποίοι είχαν επιπτώσεις στην περιοχή της Αττικής, ιδιαίτερα οι σεισμοί του 1981 εξαιτίας των οποίων παρατηρήθηκαν βλάβες και σοβαρές ζημιές σε κτίρια στο Χαλάνδρι και την Ανθούπολη. Βασικός παράγων των βλαβών ήταν οι ιδιάζουσες συνθήκες του υπεδάφους (βάθος βραχώδους υποβάθρου και πάχος πρόσφατων χαλαρών αποθέσεων) που ευνόησαν φαινόμενα συντονισμού υπεδάφους και ανωδομής των κτιρίων. Στο σχήμα 8.4.2-1 παρουσιάζονται οι κύριες σεισμοτεκτονικές ζώνες του Ελλαδικού χώρου.

Σχήμα 8.4.2-1 Κύριες σεισμοτεκτονικές ζώνες Ελλαδικού χώρου

Πηγή:(Δρακόπουλος, Μακρόπουλος, 1983)

Ιστορικοί και νεότεροι σεισμοί της περιοχής μελέτης. Από τη βιβλιογραφία και τους αντίστοιχους χάρτες με τα επίκεντρα των γνωστών-από ιστορικά κυρίως στοιχεία-ισχυρών σεισμών προκύπτει ότι η ευρύτερη περιοχή μελέτης, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, έχει πληγεί από τους ακόλουθους ισχυρούς σεισμούς:

- **480 π.Χ., Μέγεθος: 6,3** Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, όταν ο Ευρυβιάδης ετοιμαζόταν για την ναυμαχία μεταξύ των Ελλήνων και των Περσών, έγινε το πρώι σεισμός σε στεριά και θάλασσα. Γι' αυτό οι Έλληνες αποφάσισαν να προσευχηθούν στους Θεούς και να καλέσουν τους Αιακιάδες για βοήθεια. Αναφορικά με το σεισμό, όπως περιγράφουν ο Ηρόδοτος και ο Πλούταρχος, δημιουργήθηκε κονιορτός καθώς και ήχος και φως που προέρχονταν από την Ελευσίνα και το Θριάσιο Πεδίο.
- **427 π.Χ., Μέγεθος: 6,0** Ισχυρός σεισμός έγινε αισθητός στην Αθήνα, Εύβοια, Βοιωτία και μερικώς στον Ορχομενό. Κατά τις αναφορές του Θουκυδίδη, η πιθανή εστία ήταν η Αταλάντη.

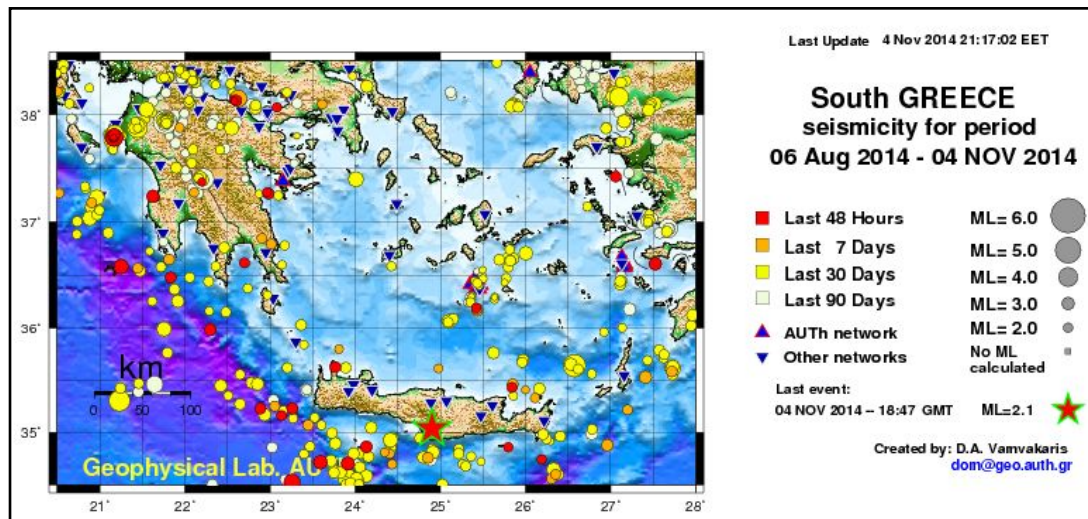
- **426 π.Χ., Μέγεθος: 7,0** Το καλοκαίρι του έτους, από ισχυρό σεισμό στην ευρεία περιοχή της Αταλάντης, μετατοπίστηκε η βορειοανατολική γωνία του Παρθενώνα. Ο σεισμός συνοδεύτηκε από μεγάλο θαλάσσιο κύμα (tsunami) και από σημαντικές εδαφικές μεταβολές. Προκάλεσε πολλούς θανάτους και καταρρεύσεις οικοδομών. Από τις λεπτομερείς περιγραφές των ιστορικών της εποχής κατέστη δυνατή η δημιουργία ισόσειστων καμπυλών του σεισμού.
- **424 π.Χ., Μέγεθος <6,0** Ο Θουκυδίδης αναφέρει ότι έγινε μερική έκλειψη ηλίου στις 21 Μαρτίου 424 π.Χ. και στις αρχές του μήνα έγινε σεισμός.
- **420 π.Χ., Μέγεθος <6,0** Το καλοκαίρι του έτους, σεισμική δόνηση έγινε αισθητή στην Αθήνα.
- **1705 (3/9), Μέγεθος: 6,3** Στην Αθήνα έγινε αισθητή σεισμική δόνηση που προερχόταν από την περιοχή μεταξύ του Ωρωπού και των Πλαταιών, σε απόσταση 30 χιλιομέτρων περίπου από την Αθήνα. Ο εν λόγω σεισμός καταγράφεται σε ελληνικά αλλά και τουρκικά χειρόγραφα και αρχεία της εποχής. Χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα καταστρεπτικός. Μάλιστα προκάλεσε και την κατάρρευση τμήματος του τείχους της Ακροπόλεως.
- **1785 (13/6)** Σεισμική δόνηση με επίκεντρο τον Ωρωπό, 35 km βόρεια της Αθήνας.
- **1805 (17/9 ή 17/11), Μέγεθος<6,0** Σεισμική δόνηση έγινε αισθητή τις νυχτερινές ώρες στην Αθήνα. Από την δόνηση γκρεμίστηκε το δυτικό αέτωμα του Παρθενώνα.
- **1837 (20/03), Μέγεθος: 6,3** Το επίκεντρο του σεισμού εντοπίζεται στην Τροιζήνα, όπου και προκάλεσε θανάτους και πολλές υλικές καταστροφές. Η δόνηση έγινε αισθητή σε Νέα Επίδαυρο, Πόρο, Ύδρα, Αίγινα, Μέθανα, Σύρο, Μεσσηνία και Αττική. Και σ' αυτές τις περιοχές σημειώθηκαν πολλές καταστροφές. Συγκεκριμένα στην Αθήνα. Πλούσιες ήταν και η προσεισμική αλλά και η μετασεισμική ακολουθία. Χαρακτηριστικά ο μεγαλύτερος μετασεισμός που έγινε στις 28 Μαρτίου προκάλεσε βλάβες στο Ερεχθείο και τον Παρθενώνα.
- **1853 (8/8), Μέγεθος: 6,5:** Στην Αθήνα έγινε αισθητός σεισμός, πιθανόν 6 Richter, ο οποίος είχε σαν επίκεντρο την Θήβα. Η εν λόγω σεισμική ακολουθία έγινε αισθητή σε πολλές περιοχές του ηπειρωτικού αλλά και νησιωτικού ελλαδικού χώρου. Στις 2 Σεπτεμβρίου 1853 καταγράφηκε ισχυρότατος μετασεισμός μεγέθους 6,3 ο οποίος έγινε αισθητός σε Αθήνα και Πειραιά, όπου μάλιστα προκάλεσε πολλές υλικές ζημιές.

- **1874 (17/1), Μέγεθος ?** Το πρωί έγινε σεισμική δόνηση που πιθανόν είχε επίκεντρο την Αθήνα.
- **1914 (17/10), Μέγεθος: 6,0** Το επίκεντρο του σεισμού ήταν στην Θήβα. Σημειώθηκαν πολλές καταστροφές εντός της πόλης αλλά και σε γειτονικά χωριά. Στην Αθήνα προκλήθηκαν ελάχιστες βλάβες, ενώ στον Πειραιά μερικοί τοίχοι ρηγματώθηκαν και τοίχοι παλιών σπιτιών κατέρρευσαν. Στην Καστέλα ένας βράχος μετατοπίστηκε και γενικά η δόνηση ήταν πιο αισθητή στην ακτή. Ο σεισμός ήταν αισθητός σε όλη την Ελλάδα, ενώ η μετασεισμική ακολουθία διήρκησε περίπου ένα χρόνο.
- **1938 (20/6) Μέγεθος: 6,0** Ο σεισμός προκάλεσε καταστροφές στην περιοχή του Ωρωπού, όπου 18 άτομα σκοτώθηκαν και μεγάλος αριθμός οικοδομημάτων καταστράφηκε. Ο σεισμός προκάλεσε κατολισθήσεις στην περιοχή της Μαλακάσας και φαινόμενα ρευστοποίησης στην Σκάλα Ωρωπού, στα Νέα Παλατάκια και στο Χαλκούτσι. Ο σεισμός έγινε αισθητός στη Σκύρο, το Βόλο και την Πάτρα.
- **1964 (17/07), Μέγεθος: 6,3** Πρόκειται για σεισμό ενδιάμεσου βάθους του οποίου το μακροσεισμικό επίκεντρο (τόπος μέγιστης έντασης) εντοπίζεται στην Μεσσηνία, ενώ το μικροσεισμικό επίκεντρο στην Αθήνα. Ο σεισμός έγινε αισθητός σε πολλές περιοχές του Ελλαδικού χώρου από τη Θεσπρωτία μέχρι και την Ρόδο.
- **1981 (24/2), Μέγεθος: 6,7** Πρόκειται για μια σεισμική ακολουθία του κόλπου των Αλκυονίδων με δυο πολύ ισχυρούς μετασεισμούς ($M=6,4$ και $M=6,3$) που προκάλεσε καταστροφές στην Κορινθία, Βοιωτία, στο Νομό Αττικής, στη Φωκίδα και στην Εύβοια. Ο ισχυρός σεισμός ($M=6,7$) της 24^{ης} Φεβρουαρίου 1981 καθώς και ο μεγαλύτερός του μετασεισμός της 4^{ης} Μαρτίου ($M=6,4$) προκάλεσαν καταστροφές σε Κορινθία, Βοιωτία, Αττική, Εύβοια και Φωκίδα. Τα χωριά Περαχώρα (ΙΧ), Πίσια, Πρόδρομος έπαθαν μεγάλες ζημιές από τον κύριο σεισμό ενώ τα χωριά Πλαταιές και Καπαρέλι από το μετασεισμό. Σκοτώθηκαν 20 άνθρωποι και τραυματίστηκαν δεκάδες. 85000 κτίρια περίπου υπέστησαν βλάβες (22.554 κτίρια μη επισκευάσιμα). Παρατηρήθηκαν σε διάφορα μέρη φαινόμενα ρευστοποίησης, πτώσεις βράχων καθώς και ασθενές θαλάσσιο κύμα βαρύτητας. Κατά μήκος των νοτίων ακτών του κόλπου (περιοχή Περαχώρας) εντοπίστηκε μετά τον κύριο σεισμό επιφανειακή εκδήλωση του σεισμογόνου ρήγματος, μήκους 15 km. Μετά το μετασεισμό της 4^{ης} Μαρτίου παρατηρήθηκε επιφανειακή

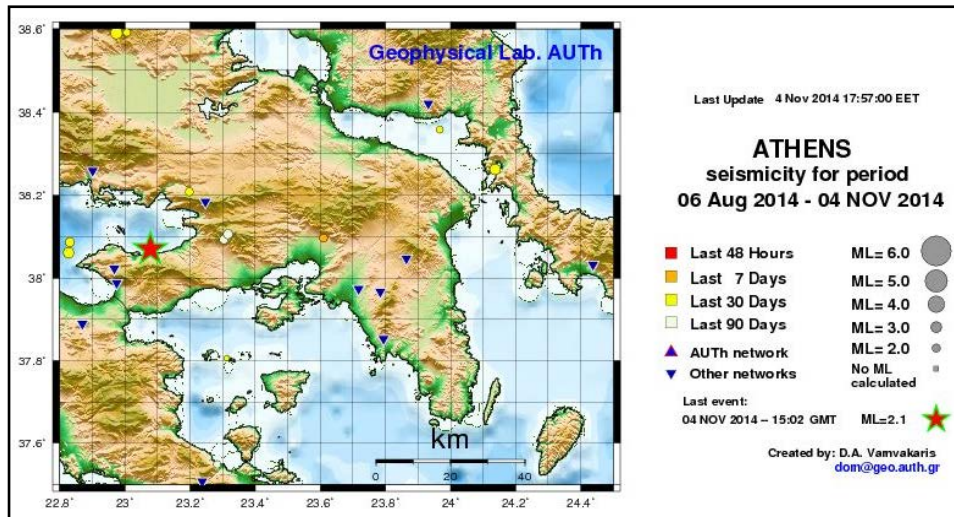
εκδήλωση του σεισμογόνου ρήγματος κοντά στις βορειοανατολικές ακτές του κόλπου, μήκους 15 km και μέσης πτώσης 60 cm.

- **1999 (7/9), Μέγεθος: 5,9** Ο σεισμός είχε επίκεντρο νότια-νοτιοδυτικά της Πάρνηθας και προκάλεσε σημαντικές καταστροφές στην πόλη της Αθήνας και στον ευρύτερο Νομό της Αττικής. Του κύριου γεγονότος είχαν προηγηθεί, λίγες ώρες νωρίτερα, δύο μικρότεροι μετασεισμοί μεγέθους 3,7. Πλούσια ήταν και η μετασεισμική ακολουθία με μεγαλύτερη δόνηση μεγέθους 4,9, η οποία σημειώθηκε την ίδια μέρα με το κύριο γεγονός. Προκάλεσε τον θάνατο 140 ατόμων, πολλά οικοδομήματα καταστράφηκαν ενώ άλλα χιλιάδες υπέστησαν σοβαρές ζημιές.

Τρέχουσα σεισμικότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εργαστηρίου Γεωφυσικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης η σεισμικότητα της Νοτίου Ελλάδος και της Αττικής απεικονίζεται στα σχήματα 8.4.2-2 και 8.4.2-3 αντίστοιχα.

Σχήμα 8.4.2-2 Σεισμικότητα Νοτίου Ελλάδας κατά την περίοδο 6/8/2014-4/11/2014

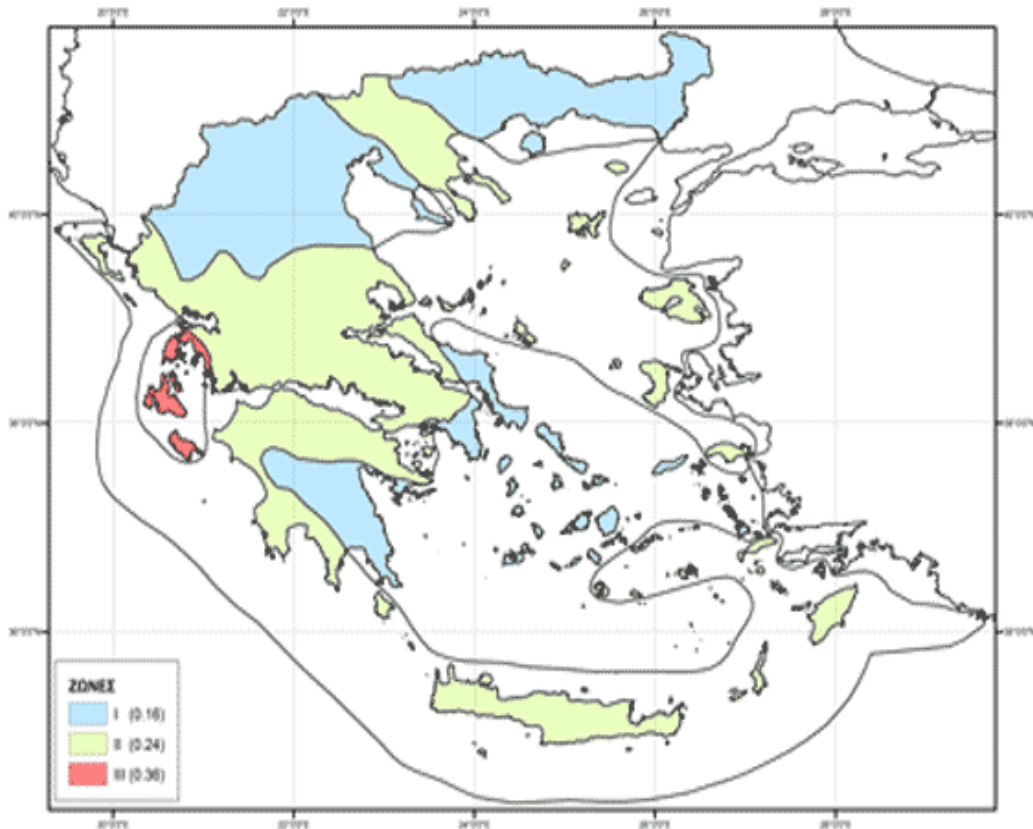

Σχήμα 8.4.2-3 Σεισμικότητα Αττικής κατά την περίοδο 6/8/2014-4/11/2014

Σεισμική επικινδυνότητα. Τα βασικά στοιχεία της σεισμικότητας και της εδαφικής σεισμικής επικινδυνότητας των περιοχών του Ελληνικού χώρου προσδιορίζονται από τον χάρτη σεισμικής επικινδυνότητας της Ελλάδας, σύμφωνα με τον ΕΑΚ-2000 και την τροποποίησή του με την Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ Δ17α/115/9/ΦΝ275 (ΦΕΚ 1154/12-8-2003) που έχει τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2004. Στο χάρτη διακρίνονται τρεις ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας με βάση τις οποίες καθορίζονται οι σεισμικές δυνάμεις με τις οποίες μελετώνται οι κατασκευές για κάθε περιοχή της χώρας.

Από τις τρεις ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας καθορίζονται οι αντίστοιχες τιμές εδαφικών επιταχύνσεων σχεδιασμού. Για την πρώτη ζώνη (I) η εδαφική επιτάχυνση είναι 0,16 g (ποσοστό της επιτάχυνσης βαρύτητας g), για την δεύτερη ζώνη (II) η εδαφική επιτάχυνση είναι 0,24 g και για την τρίτη ζώνη (III) η εδαφική επιτάχυνση είναι 0,36 g.

Από την διάκριση των ζωνών σεισμικής επικινδυνότητας προκύπτει ότι η ευρύτερη περιοχή μελέτης κατατάσσεται στη ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας I. Ο συντελεστής σεισμικής επιτάχυνσης για τη ζώνη I είναι $\alpha=0,16$, ενώ η σεισμική επιτάχυνση του εδάφους A δίνεται από τον τύπο: $A=\alpha \times g$ (όπου g η επιτάχυνση της βαρύτητας).

Σχήμα 8.4.2-4 Χάρτης Σεισμικής Επικινδυνότητας (Πηγή: ΥΠΕΚΑ)

8.4.2 Υδρογεωλογία

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ερευνητικών εργασιών (γεωτρήσεις, ορύγματα) για τις ανάγκες των υπογείων σταθμών και σηράγγων του ΜΕΤΡΟ, αλλά και τα πιο πρόσφατα όπως εκτέλεση παραγωγικών υδρογεωτρήσεων για αρδευτικούς σκοπούς (άρδευση πάρκων κλπ-μελέτη ΙΓΜΕ) προκύπτει ότι σε μεγάλη έκταση της ευρύτερης περιοχής υπάρχει υδροφορία, το δυναμικό της οποίας μεταβάλλεται ανάλογα με την φύση του γεωλογικού σχηματισμού (πορώδες, πάχος ανάπτυξης).

Η έντονη λιθολογική και τεκτονική ανισοτροπία του συστήματος των Αθηναϊκών Σχιστολίθων συνδέεται όπως είναι φυσικό και με την ιδιαίτερα ανομοιογενή υδραυλική συμπεριφορά της σειράς αυτής. Στις περιοχές που επικρατούν τα σχιστοφαμμινικά μέλη αναπτύσσεται περιορισμένη υδροφορία κυρίως στο τμήμα κοντά στην επιφάνεια του εδάφους, όπου τα στρώματα είναι περισσότερο αποσαθρωμένα. Μέσα στην αποσαθρωμένη αυτή ζώνη διαμορφώνεται εκτεταμένος υπόγειος υδροφόρος

ορίζοντας μικρής δυναμικότητας που δυνατόν να γίνεται μεγαλύτερη στις περιοχές που επικρατούν πετρώματα που παρουσιάζουν σχετικά μεγαλύτερο συντελεστή υδαταγωγιμότητας όπως για παράδειγμα ασβεστόλιθοι και σπανιότερα εκρηξιγενή πετρώματα. Το βάθος από την επιφάνεια του εδάφους που συναντάται ο υπόγειος υδροφόρος ορίζοντας είναι γενικά μικρό (4-6 m) και η διακίνηση του υπόγειου νερού ελέγχεται βασικά από το πάχος της ζώνης αποσάθρωσης με αποτέλεσμα η μορφή της πιεζομετρικής επιφάνειας να είναι παρόμοια με τη μορφολογική επιφάνεια του εδάφους.

Οι ασβεστόλιθοι που βρίσκονται μέσα στο σύστημα παρουσιάζουν δευτερογενώς σχετικά μεγάλη υδροπερατότητα λόγω των εκρηξιγενών πετρωμάτων που όμως η υδροπερατότητα περιορίζεται με το βάθος καθώς οι ασυνέχειες και διαρρήξεις πληρούνται από προϊόντα εξαλλοίωσης κυρίως αργιλικής σύστασης. Οι ασβεστόλιθοι αλλά και τα εκρηξιγενή, αποτελούν συνήθως μία πραγματική "δεξαμενή" εγκλωβισμένων νερών μέσα σε σχεδόν αδιαπέρατους σχιστόλιθους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την εκσκαφή της πρώτης σήραγγας του ΜΕΤΡΟ (Σεπόλια-Σταθμός Αττικής), κατά την εκσκαφή ασβεστολιθικού φακού, υπήρξε σημαντική ροή νερού με μεγάλη παροχή που τελικά εκτονώθηκε σε διάστημα περίπου τεσσάρων ημερών, με αποτέλεσμα την πλήρη κατάκλυση του δαπέδου της σήραγγας, με νερό σε βάθος τοπικά μέχρι και ένα μέτρο. Το ίδιο συνέβη και στη συνέχεια σε μικρότερη βέβαια έκταση, κατά τη διάτρηση εκρηξιγενών πετρωμάτων.

Οι Αθηναϊκοί Σχιστόλιθοι παρουσιάζουν κυμαινόμενη υδατοπερατότητα, ανάλογα με το δευτερογενές πορώδες. Ο υδροφόρος ορίζοντας αλλού είναι εκτεταμένος και ενιαίος (κυρίως στην επιφανειακή ζώνη αποσάθρωσης) και αλλού διασπάται σε επαλλήλους επικρεμάμενους (perched) ορίζοντες με ατελή επικοινωνία μεταξύ τους. Επίσης στον λιγότερο αποσάθρωμένο σχηματισμό μέσα στο ελάχιστο διαπερατό σύνολο σημειώνονται απλά προνομιακές κατευθύνσεις ροής λόγω λιθοφασικών ή τεκτονικωνασυνεχειών.

Στην περιοχή του Λεκανοπεδίου Αττικής αναπτύσσονται δύο ειδών υδροφόροι ορίζοντες:

1. **Φρεάτιοι υδροφόροι ορίζοντες.** Πρόκειται για επιφανειακούς προσχωματικούς υδροφόρους ορίζοντες μικρής δυναμικότητας οι οποίοι αναπτύσσονται μέσα στη μάζα των τεταρτογενών αποθέσεων (αλλούβια, διλούβια κλπ.). Η τροφοδοσία τους γίνεται απευθείας από την άμεση διήθηση των βροχών στην επιφανειακή

τους έκταση. Ακόμη υδροφόροι ορίζοντες αναπτύσσονται μέσα στον αποσαθρωμένο μανδύα του Αθηναϊκού Σχιστολίθου και εκεί όπου ο σχηματισμός λόγω εντόνων ρωγματώσεων παρουσιάζει αυξημένο πορώδες. Η τροφοδοσία των υδροφόρων αυτών γίνεται είτε από την κατείσδυση των υπερκείμενων είτε από πλευρικές διηθήσεις με γειτονικές υδροφόρες (ασβεστολιθικές) περιοχές. Και οι ορίζοντες αυτοί δίδουν μικρές παροχές της τάξης των 5-10 m³/ώρα.

2. **Βαθείς υδροφόροι ορίζοντες.** Πρόκειται για υδροφόρους ορίζοντες που αναπτύσσονται σε βάθη μεγαλύτερα των 30 m. Είναι κυρίως ασβεστολιθικοί υδροφορείς με καλή περατότητα που φθάνει και τα 1 m/s και μεγάλη ενεργό αποθηκευτικότητα (σε αντίθεση με τους άλλους δύο προαναφερθέντες). Καταλαμβάνουν περιορισμένη έκταση και εκφορτίζουν γρήγορα το μέγιστο της κατείσδυσης σε γειτονικούς υδροφορείς με πλευρική διήθηση.

8.5 ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

8.5.1 Περιοχές του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται εκτός και σε σημαντική απόσταση (αρκετών χιλιομέτρων) από ζώνες που ανήκουν στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών (σύμφωνα με Ν. 3937/2011 της Βιοποικιλότητας).

Παρόλα αυτά, για λόγους πληρότητας, παρακάτω αναφέρονται συνοπτικά οι προστατευόμενες περιοχές, οι οποίες κατά κανόνα αφορούν τους ορεινούς όγκους που περιβάλλουν το λεκανοπέδιο της Αθήνας.

Περιοχές του δικτύου Natura 2000:

- GR3000001 ΕΖΔ-ΖΕΠ Όρος Πάρνηθας
- GR3000006 SCI Α Υμηττός, Αισθητικό Δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης
- GR3000015 SPA Όρος Υμηττός

Εθνικοί Δρυμοί:

- Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας (Βασιλικό Διάταγμα 644/1961, ΦΕΚ 155/Α/1961, ΦΕΚ 344//Β/1985).

Αισθητικά Δάση:

- Αισθητικό Δάσος Καισαριανής (ΦΕΚ 31/Α/1974)

Καταφύγια Άγριας Ζωής:

- Κ407 Δημόσιο Δάσος Ραπεντώσας (Σταμάτας)
- Κ404 Δασόκτημα Τατσιού- Σαλονίκης Λοιμικού- Συνιδιοκτητο Δάσος Γκούρα- Πάρνηθας
- Κ879 Όρος Αιγάλεω Δήμων Καματερού, Πετρούπολης, Περιστερίου, Χαϊδαρίου, Κορυδαλλού, Αιγάλεω και Ασπροπύργου.

Ζώνες προστασίας ορεινών όγκων

- ορεινός όγκος της Πάρνηθας με το από 19.07.07 Π. Δ. (ΦΕΚ 336Δ)
- ορεινός όγκος του Υμηττού με το από 16.06.11 Π. Δ.(ΦΕΚ 187Δ)
- ορεινός όγκος της Πεντέλης με το από 26.8.88 Π. Δ.(ΦΕΚ 755 Δ)
- ορεινός όγκος του Αιγάλεω με τον Ν. 2742/99 /άρθρ 21 (ΦΕΚ 207 Α)
- ορεινός όγκος της Λαυρεωτικής με το από 24.1.03 Π. Δ. (ΦΕΚ 121Δ)

Τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους

- τα όρη Υμηττού, Πεντελικού, Πάρνηθος, Κορυδαλλού και Αιγάλεω (ΦΕΚ 669/Β/1968 και ΦΕΚ 236/Β/1969)

Προεδρικά Διατάγματα χαρακτηρισμού

- Το από 15.1.03 Π. Δ. χαρακτηρισμού της περιοχής λίμνης Βουλιαγμένης ως διατηρητέου μνημείου της φύσης και καθορισμού ζωνών προστασίας (ΦΕΚ 51 Δ)
- Το απο 15.06.94 Π.Δ. καθορισμού ζώνης προστασίας του ποταμού Κηφισού και των παραχειμάρων του (ΦΕΚ 632Δ/27.06.94)

8.5.2 Χλωρίδα-Πανίδα - Το Άλσος της Ν. Φιλαδέλφειας

Τα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης περιορίζονται κατά κύριο λόγο στο Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας και πολύ λιγότερο στην παραρεμάρια βλάστηση του ρέματος Γιαμπουρλά, το οποίο διέρχεται ανατολικά του έργου και περιβάλλεται από στενή παραρεμάρια, δασική ζώνη.

Στην παράγραφο 5.1.3 (Δάση, δασικές εκτάσεις και αναδασωτές εκτάσεις) αναλύθηκε το θεσμικό καθεστώς που διέπει το χώρο του Άλσους.

Το άλσος Νέας Φιλαδέλφειας αποτελεί ένα από τα χαρακτηρισμένα άλση στην περιοχή της Αττικής.

Εντοπίζεται διοικητικά εντός των ορίων της Δημοτικής Ενότητας Νέας Φιλαδέλφειας του Δήμου Φιλαδέλφειας - Χαλκηδόνος, στο βορειοδυτικό τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Αττικής. Περικλείεται βορείως από την οδό Χίου, δυτικά από τη Δεκελείας, ανατολικά από Πατριάρχου Κωνσταντίνου και Μηλιώρη και νότια από την οδό Ατταλείας και τον χώρο στον οποίο βρισκόταν το γήπεδο της Αθλητικής Ένωσης Κωνσταντινουπόλεως (ΑΕΚ) «Νίκος Γκούμας».

Το άλσος μπορεί να θεωρηθεί ότι χωρίζεται σε δύο διακριτά τμήματα: το βόρειο με έκταση 178 στρέμματα και το νότιο τμήμα, έκτασης 245 στρεμμάτων. Τα δύο τμήματα διαχωρίζονται από τον ασφαλτόδρομο που διασχίζει διαγωνίως το άλσος ξεκινώντας από την οδό Τρωάδος στα δυτικά και καταλήγοντας στην οδό Ικαρίας στα ανατολικά.

Στη σημερινή του μορφή το άλσος καταλαμβάνει έκταση περίπου 423 στρεμμάτων, έκταση η οποία αντιστοιχεί σε ποσοστό 15% επί του συνόλου της έκτασης της Δημοτικής Ενότητας Νέας Φιλαδέλφειας.

Στην εικόνα 8.5.2-1 έχουν επισημανθεί τα όρια του άλσους επί πρόσφατης ορθοφωτογραφίας της ΕΚΧΑ Α.Ε. καθώς και τα όρια του προγενέστερου γηπέδου της Α.Ε.Κ.

Το άλσος αναπτύσσεται σε λόφο με ομαλό ανάγλυφο. Κατά θέσεις στο βόρειο τμήμα εμφανίζονται κλίσεις 15 – 20% εκατέρωθεν της κεντρικής ράχης, η οποία έχει προσανατολισμό από Βορρά προς Νότο. Το υψόμετρο κυμαίνεται από 101 ως 136 μέτρα, με το υψηλότερο σημείο του να βρίσκεται πολύ κοντά στις εγκαταστάσεις του μετεωρολογικού σταθμού της ΕΜΥ, στο βόρειο τμήμα.

Σχήμα 8.5.2-1 Όρια Άλσους Ν. Φιλαδέλφειας επί υποβάθρου ορθοφωτογραφίας ΕΚΧΑ Α.Ε. (Πηγή: ΕΚΧΑ Α.Ε., 2014)

Η βλάστηση του άλσους αποτελείται κυρίως από «μεγάλα» δένδρα. Τα κύρια είδη που απαντώνται σήμερα είναι η τραχεία και η χαλέπιος πεύκη, το κυπαρίσσι και ο ευκάλυπτος. Όλα είναι ανθεκτικά στις συνθήκες του Άλσους και αρκετά εύφλεκτα.

Τα είδη που απαντώνται εντός του άλσους είναι τα κάτωθι:

- Τραχεία Πεύκη (*Pinus brutia*)
- Χαλέπιος Πεύκη (*Pinus halepensis*)
- Κυπαρίσσι (*Cupressus sempervirens*)
- Ευκάλυπτος (*Eukalyptus* sp.)
- Καζουαρίνα (*Casuarina* sp.)
- Γλαυκό Κυπαρίσσι (*Cupressus arizonica*)
- Χαρουπιά (*Ceratonia siliqua*)

- Κουκουναριά (*Pinus pinea*)

Πολλά από τα δέντρα στο νότιο κυρίως τμήμα του άλσους παρουσιάζουν μία μορφή υποβάθμισης, με ξερούς κλάδους και σπασμένους κορμούς. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα άτομα ευκαλύπτου παρουσιάζουν ξηρές κορυφές σε μεγάλο ποσοστό (Nergo, 2014)

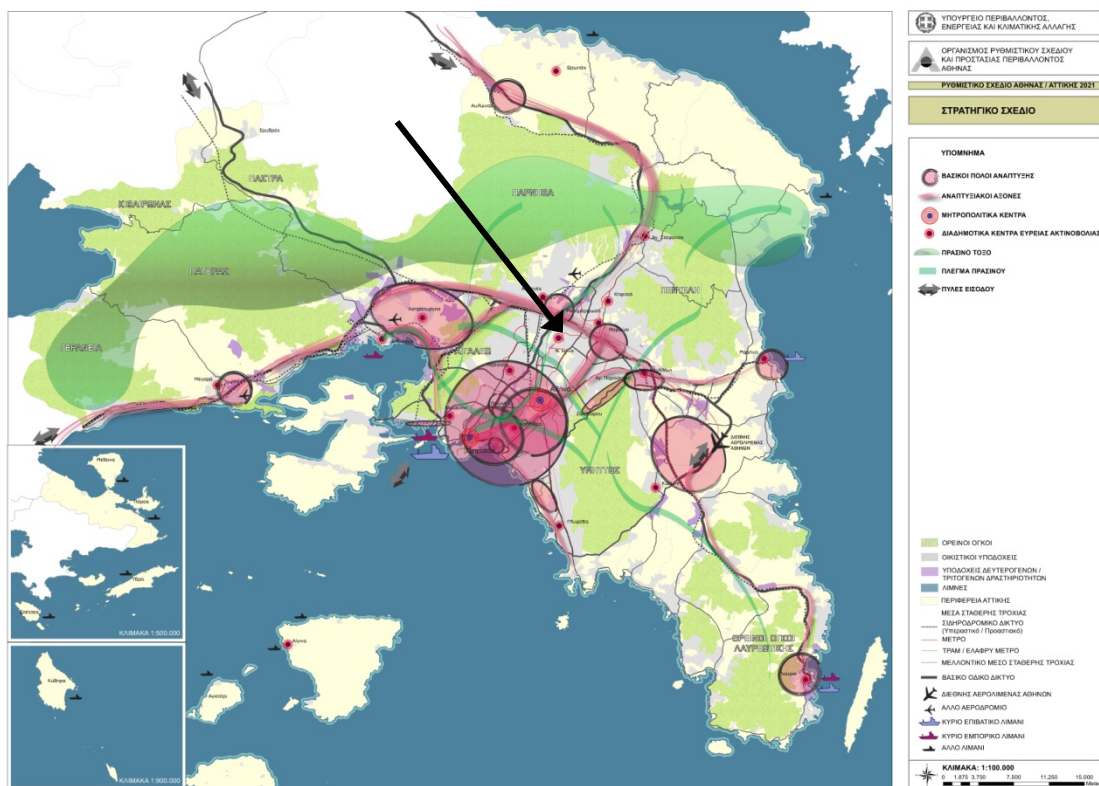
Το άλσος επισκέπτονται πολλά κοινά μικροπούλια όπως καρδερίνες, φλώροι, σπίνιοι, κοκκινολαίμηδες, λευκοσουσουράδες, κιτρινοσουσουράδες, μαυρολαίμηδες, σκαθράκια, λούγαρα, σταχτομυγοχάφτες, καρβουνιάρηδες, μαυρομυγοχάφτες, σταβλοχελίδονα, σπιτοχελίδονα, καλόγεροι, γαλαζοπαπαδίτσες, φυλλοσκόπιοι, μαυροτσιροβάκοι, ενώ κάθε φθινόπωρο περνάνε μικρά κοπάδια από σπάνιους σταυρομύτες. Από τα αρπακτικά έχουν παρατηρηθεί βραχοκιρκίνεζα, ξεφτέρια και περιστασιακά γερακίνες, ενώ στα ψηλά δέντρα φωλιάζουν αρκετοί γκιώνηδες και κουκουβάγιες. Στο μικρό νησάκι της λίμνης έχει παρατηρηθεί η σποραδική παρουσία από νερόκοτες και φαλαρίδες. Κότσυφες, τσίχλες και κατσουλιέρηδες πετάνε στο δάσος, ενώ στα όριά του συναντά κανείς πράσινους παπαγάλους. Σημαντικός είναι ο αριθμός από πολλούς τσαλαπετεινούς που φωλιάζουν στις τρύπες των εγκαταλειμμένων κτιρίων, ενώ τέλος έχει αναφερθεί η παρουσία από ορτύκια και πέρδικες. Πέρα από τα παραπάνω το άλσος έχει ένα μεγάλο πρωταγωνιστή, τον πρασινόφρυνο. Άλλα ερπετά που συναντά κανείς είναι σπάνια λιακόνια, μεγάλες κρασπεδοχελώνες, τρανόσαυρες, σαμιαμίδια και αβλέφαρους. Από τα θηλαστικά συναντά κανείς νυχτερίδες. Δυστυχώς, η απουσία στοιχειώδους διαχείρισης έχει αλλοιώσει με τα χρόνια προς το χειρότερο την εικόνα του άλσους και απαιτείται η λήψη μέτρων και η σωστή δασοπονική διαχείριση. (<http://www.naturagraeca.com>).

8.6 ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

8.6.1 Χωροταξικός σχεδιασμός - χρήσεις γης

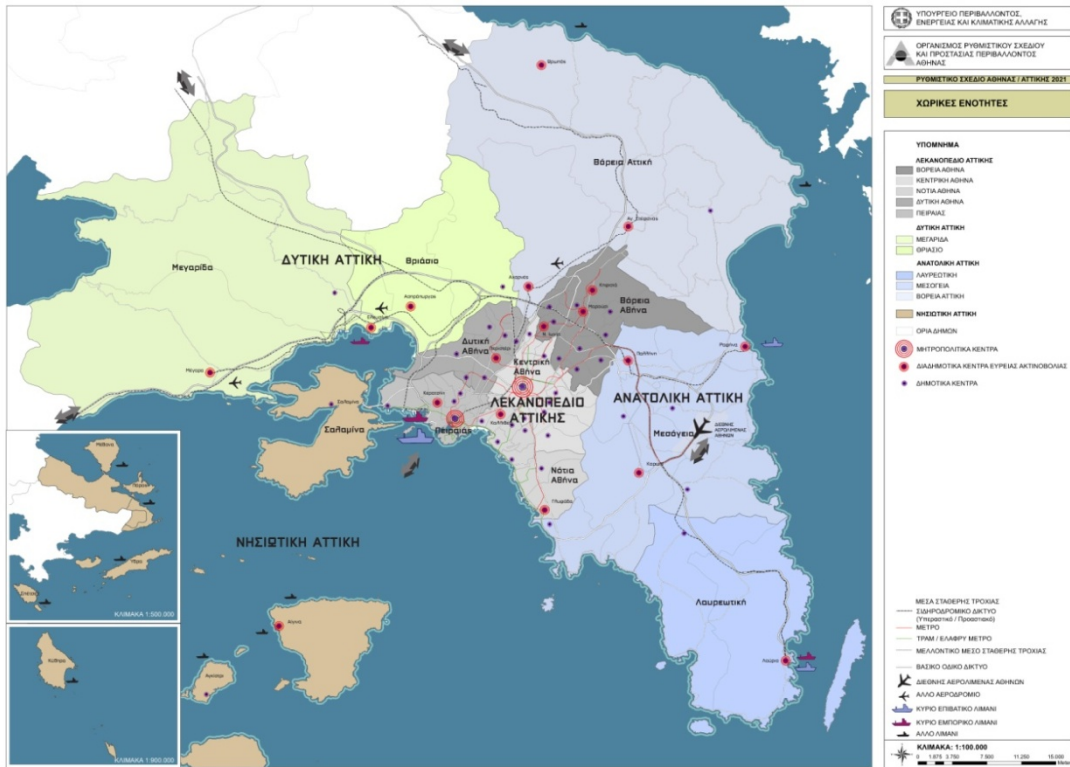
Η θέση στον ευρύτερο χώρο

Η θέση της Νέας Φιλαδέλφειας στο εσωτερικό της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας σημειώνεται με το μαύρο βέλος στο συνημμένο πιο κάτω χάρτη «Στρατηγικό Σχέδιο» του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αθήνα (ΡΣΑ)¹. Η περιοχή βρίσκεται στα βορειοδυτικά του κεντρικού τμήματος του Πολεοδομικού, παλαιότερα με χαρακτήρα προαστίου ενώ σήμερα αποτελεί στοιχείο της πρώτης περικεντρικής ζώνης του Πολεοδομικού Συγκροτήματος.

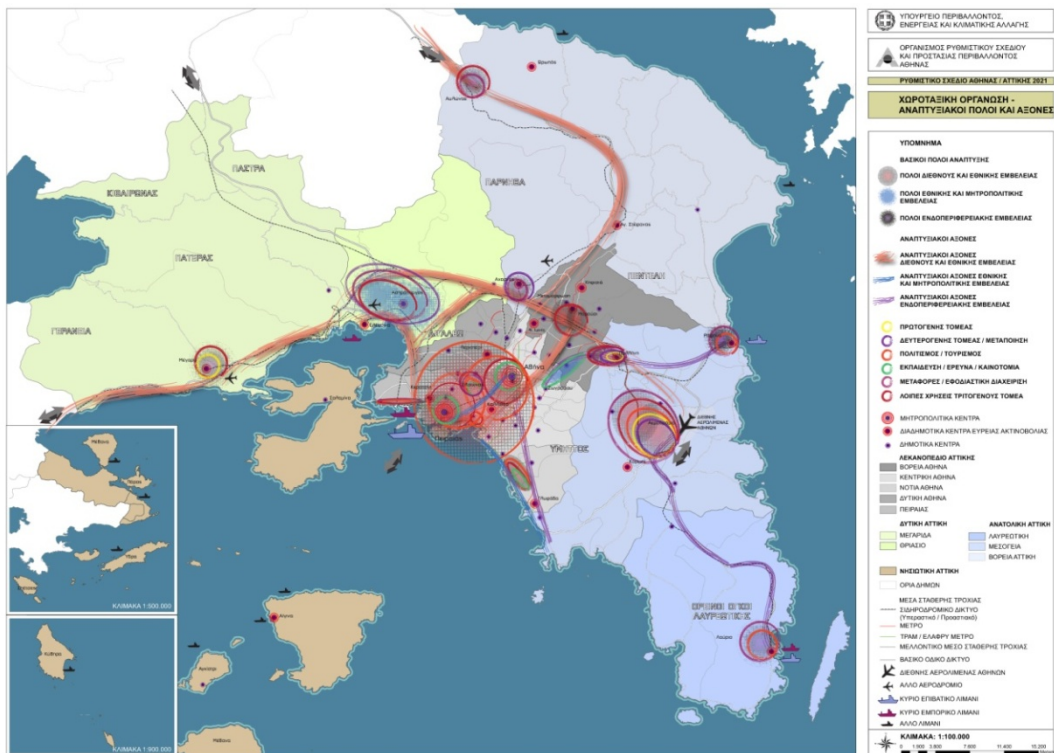

Όπως έχει αναφερθεί και στο τμήμα 5.2.2 του παρόντος, το νέο ΡΣΑ υποδιαιρεί την Αττική σε χωρικές ενότητες, μια από οποίες είναι η Χωρική Ενότητα Αθήνα-Πειραιά, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η Υποενότητα Κεντρικής Αθήνας στην οποία εντάσσεται και ο Δήμος Νέας Φιλαδέλφειας (αρ. 8 παρ. 2α).

¹ Για το ΡΣΑ βλ. το τμήμα 5.2.2 του παρόντος.

Το ΡΣΑ προσδιορίζει άξονες και πόλους ανάπτυξης, και η Νέα Φιλαδέλφεια τοποθετείται επί ενός εκ των δύο αναπτυξιακών αξόνων διεθνούς και εθνικής εμβέλειας της Αττικής, του «Αναπτυξιακού Αξονα Βορρά-Νότου».

Η όμορη Νέα Ιωνία χαρακτηρίζεται, στον πιο πάνω χάρτη, ως «διαδημοτικό κέντρο ευρείας ακτινοβολίας».

Πολεοδομική οργάνωση και χρήσεις γης

Η βασική δομή της χωρικής οργάνωσης προσδιορίζεται από τα εξής στοιχεία (βλέπε Σχέδιο 4 (Χάρτης υφιστάμενων Χρήσεων Γης του Παραρτήματος Δ):

Ο οικιστικός ιστός στη Ν. Φιλαδέλφεια τέμνεται σε δύο τμήματα από την εκτεταμένη ζώνη πρασίνου του άλσους Νέας Φιλαδέλφειας.

Μια ζώνη σχήματος U από εγκαταστάσεις βιομηχανίας, χονδρεμπορίου ή συναφείς με αυτόν, υπερτοπικής εμβέλειας, ενισχύουν το διαχωριστικό ρόλο του άλσους και τον επεκτείνουν προς τα νότια, στην κατεύθυνση του κέντρου της Αθήνας.

Μια δεύτερη ζώνη από παρόμοιες με τις προηγούμενες εγκαταστάσεις, υπερτοπικής ή και μητροπολιτικής εμβέλειας, αναπτύσσεται στο δυτικό τμήμα της Ν. Φιλαδέλφειας, κατά μήκος του ΠΑΘΕ που αποτελεί και βασικό αναπτυξιακό άξονα της μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας.

Στο υπόλοιπο δυτικό τμήμα του οικιστικού ιστού κυριαρχούν οι χρήσεις κατοικίας, αλλά με διάσπαρτες άλλες χρήσεις, κυρίως κεντρικές τοπικής κατά βάση εμβέλειας. Σημείο αναφοράς του τμήματος αυτού είναι η Πλατεία Νέας Φιλαδέλφειας, ρόλος που ενισχύεται από την κυκλοτερή διαμόρφωση της ρυμοτομίας, αλλά η έκκεντρη θέση της έχει ως συνέπεια ότι ο ρόλος της ως προς το βορειότερο υποσύνολο του τμήματος αυτού (που ρυμοτομικά έχει άλλο χαρακτήρα, Ιπποδάμειο) είναι εξασθενημένος.

Το υπόλοιπο ανατολικό τμήμα του διαμερίσματος έχει παρόμοιο χαρακτήρα με το προηγούμενο, αλλά παρουσιάζει περιορισμένη συνοχή με αυτό, λειτουργώντας κατά κύριο λόγο αυτοτελώς.

Η θέση του γηπέδου της ΑΕΚ (παλαιού και σχεδιαζόμενου νέου) βρίσκεται σε κομβικό σημείο των δύο προηγούμενων τμημάτων ιστού. Με τη σημερινή του μορφή και κατάσταση ενισχύει το ρόλο φραγμού που συνιστούν το άλσος σε συνδυασμό με τις επαγγελματικές χρήσεις.

Στην ευρύτερη περιοχή που περιβάλλει τη Ν. Φιλαδέλφεια υπάρχουν σαφείς διαφοροποιήσεις χαρακτήρα. Προς τα δυτικά (σε κάποια απόσταση) και βόρεια κυριαρχούν, τουλάχιστον εκτατικά χρήσεις βιομηχανίας-βιοτεχνίας, αποθήκες

ανάμεικτες με κατοικία. Προς τα δυτικά σε άμεση επαφή, τα βορειο-ανατολικά και τα νότια υπάρχουν σημαντική παρουσία κατοικίας, σε ανάμειξη με άλλες συνήθειες χρήσεις οικιστικού τύπου (εμπόριο και άλλες κεντρικές λειτουργίες).

Το απόσπασμα δορυφορικής εικόνας που ακολουθεί απεικονίζει τον οικιστικό ιστό στη ζώνη που περιβάλλει άμεσα, καθώς και σε κάπως μεγαλύτερη απόσταση, τη θέση του έργου. Η συγκεκριμένη θέση εμφανίζεται με τη σημερινή κατάστασή της, μετά την κατεδάφιση του παλαιού γηπέδου, και η εικόνα καθιστά σαφές ότι πρόκειται για μια υποβαθμισμένη ζώνη με χαρακτηριστικά brownfield. Στο βόρειο τμήμα της θέσης φαίνεται και η έκταση που χρησιμοποιείται σήμερα για τη στάθμευση των απορριμματοφόρων του Δήμου.

Υπάρχουσες χρήσεις γης

Οι υπάρχουσες χρήσεις γης σήμερα σε μια σχετικά ευρεία ζώνη που περιβάλλει τη θέση του έργου, απεικονίζονται αναλυτικά στο Σχέδιο 4 (Χάρτης υφιστάμενων Χρήσεων Γης) του Παραρτήματος Δ.

Εκτατικά κυριαρχούν χρήσεις αμιγούς κατοικίας κατά πρώτον και γενικής κατοικίας κατά δεύτερον. Σημειώνεται επίσης η παρουσία μεγάλων σχετικών εκτάσεων με χρήσεις βιομηχανίας, βιοτεχνίας ή/και χονδρεμπορίου (προς το δυτικό τμήμα του

Δημοτικού Διαμερίσματος, με προφανή σχέση με τον ΠΑΘΕ), ενώ υπάρχουν διάσπαρτες κεντρικές λειτουργίες. Η πλατεία της Νέας Φιλαδέλφειας είναι, κατά κάποιο τρόπο, ο «γεωμετρικός τόπος» τους, με κάποια πύκνωσή τους αλλά επίσης με την παρουσία και υπερτοπικής εμβέλειας τέτοιων χρήσεων. Τέλος, σημαντική από εκτατική και ποιοτική άποψη είναι η παρουσία του Αλσους της Νέας Φιλαδέλφειας.

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η ποσοστιαία παρουσία των διαφόρων χρήσεων γης.

Κατοικία	45,3%
Εμπόριο, Υπηρεσίες Τοπικού Χαρακτήρα	3,8%
Περίθαλψη, Πρόνοια, Πολιτισμός Τοπικού Χαρακτήρα	0,4%
Εκπαίδευση	3,3%
Πράσινο Ανοιχτοί χώροι, Αθλητισμός, Αναψυχή, Θρησκευτικές Λειτουργίες	28,0%
Εμπόριο Υπερτοπικού Επιπέδου	0,9%
Γραφεία Υπερτοπικού Επιπέδου	0,8%
Διοίκηση Υπερτοπικού Επιπέδου	0,3%
Μεικτές Χρήσεις	0,8%
Κοινωνική Πρόνοια	0,1%
Αθλητισμός	1,8%
Μεγάλα Κέντρα διασκέδασης	0,2%
Αποθήκες	0,2%
Βιομηχανία, Βιοτεχνία, Χονδρεμπόριο	4,5%
Στάθμευση, Εξυπηρέτηση Αυτοκινήτων	1,2%
Εγκαταστάσεις Μαζικών Μεταφορών Αστικού Τύπου	1,3%
Εγκαταστάσεις Υποδομής Ειδικών Χρήσεων	0,0%
Δομήσιμοι Ανοιχτοί Χώροι και Χώροι υπό Κατασκευή	7,1%

Στο επόμενο συγκριτικό σκαρίφημα παρουσιάζονται οι υπάρχουσες χρήσεις γης σήμερα και πρίν μια περίπου 20ετία.

Όπως φαίνεται από τη σύγκριση των υφιστάμενων χρήσεων γης στο πιο κάτω σκαρίφημα, μεταξύ 1996 και 2014, υπήρξαν ορισμένες μεταβολές στο άμεσο περιβάλλον του χώρου του έργου (πέραν της κατεδάφισης του πρώην γηπέδου). Σε γενικές γραμμές, οι χρήσεις εντατικοποιήθηκαν, με την ανάπτυξη χρήσεων άλλων της κατοικίας στις πλευρές των ΟΤ που εφάπτονται του γηπέδου. Μια πτυχή αυτής της εξέλιξης είναι η μεταβολή της κυρίαρχης εκτατικά χρήσης σε ορισμένα ΟΤ από αμιγή

σε γενική κατοικία (οι όροι αυτοί, προκειμένου για υπάρχουσες χρήσεις, υποδηλώνουν κτήρια με μεικτές χρήσεις, οι οποίες είναι εντάσσονται σε αυτές που επιτρέπονται στην αμιγή κατοικία ή σε αυτές–περισσότερες–που επιτρέπονται στη γενική κατοικία).

Χρήσος Γης 1996

Υφιστάμενος Χρήσος Γης (2014)

8.6.2 Διάρθρωση και λειτουργίες του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος

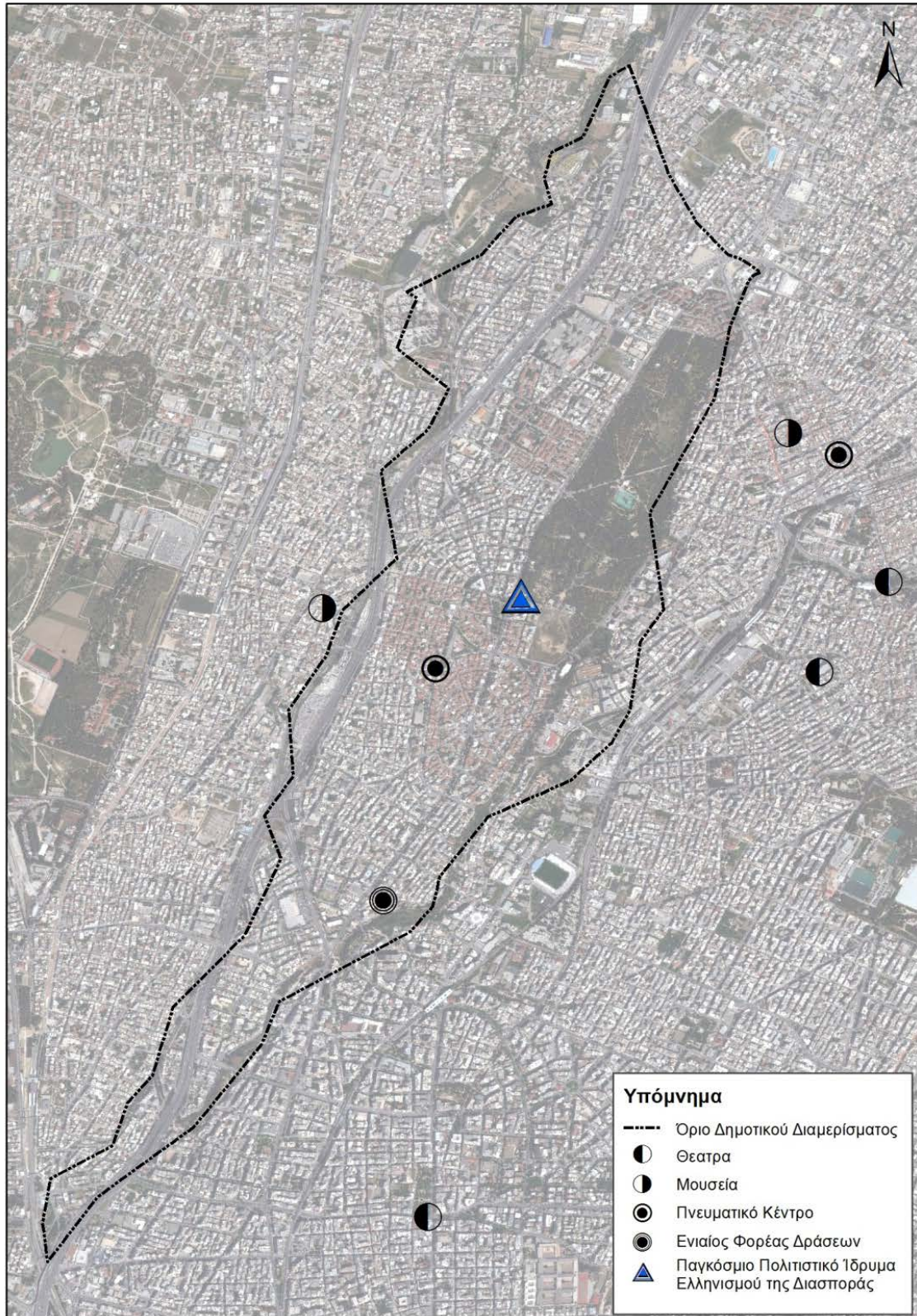
Μέχρι το 2010 αυτοτελής δήμος, μετά το Πρόγραμμα Καλλικράτης η Νέα Φιλαδέλφεια αποτελεί δημοτική ενότητα του νέου Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος. Συνορεύει βόρεια με το Δήμο Μεταμόρφωσης, βορειοδυτικά με τον Δήμο Άνω Λιοσίων ανατολικά με το Δήμο Νέας Ιωνίας, νότια με το Δήμο Αθηναίων και δυτικά με το Δήμο Αγίων Αναργύρων.

Η περιοχή ονομάστηκε Νέα Φιλαδέλφεια 1932, σε ανάμνηση της πόλης «Φιλαδέλφεια» της Μικράς Ασίας, επειδή από το 1927 εγκαταστάθηκαν σε αυτή Μικρασιάτες πρόσφυγες, και αναπτύχθηκε με σχέδιο τύπου garden city από το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας. Μέχρι το σεισμό του 1999 η περιοχή διατηρούσε σε σημαντικό βαθμό τον αρχικό προαστιακό χαρακτήρα της, με διόροφα εν πολλοίς κεραμοσκεπή κτίσματα, αλλά μετά το σεισμό ανοικοδομήθηκε αρκετά έντονα και προσήλκυσε και χρήσεις άλλες από την κατοικία, εν μέρει υπερτοπικής εμβέλειας. Η εξέλιξη αυτή διευκολύνθηκε και από την καλή υπερτοπική προσπελασιμότητα, με κύρια στοιχεία τον ΠΑΘΕ, τον άξονα της οδού Πατησίων, και τον ηλεκτρικό σιδηρόδρομο. Σήμερα, το σύνολο της Νέας Φιλαδέλφειας (Δημοτικού Διαμερίσματος) είναι περιοχή εντός σχεδίου πόλεως. Οι (πλην της κατοικίας) λειτουργίες που υπάρχουν στην περιοχή έχουν ήδη αναφερθεί στο τμήμα 8.6.1: βιοτεχνία, χονδρεμπόριο, βιοτεχνία, και ορισμένες κεντρικές λειτουργίες υπερτοπικής εμβέλειας. Ιστορικά, στις λειτουργίες αυτές ανήκε και ο υπερτοπικός αθλητισμός (πρώην γήπεδο της ΑΕΚ).

8.6.3 Πολιτιστική κληρονομιά και αθλητισμός

Α) Πολιτιστικές χρήσεις

Στην ευρύτερη περιοχή που περιβάλλει το χώρο του Κέντρου εντοπίζεται πολύ περιορισμένη πολιτιστική υποδομή. Στον επόμενο χάρτη καταγράφονται σχετικές χρήσεις που έγινε δυνατόν να εντοπιστούν.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι μεταξύ των λίγων υπάρχουσών πολιτιστικών χρήσεων υπάρχει και το δημοτικό «Παγκόσμιο Πολιτιστικό Ίδρυμα Ελληνισμού της Διασποράς» (σημειώνεται με γαλάζιο τρίγωνο στο χάρτη), σε θέση πολύ κοντινή προς το Κέντρο. Προκύπτει έτσι δυνατότητα συνεργειών με το Κέντρο, που από το φύση τους έχει ιστορική διάσταση και πολιτισμικά σημαινόμενα, αλλά και προοπτική δημιουργίας στην περιοχή της Νέας Φιλαδέλφειας ενός cluster πολιτιστικών χώρων αφιερωμένων στον Ελληνισμό της διασποράς, που συνάδει με την ταυτότητα της περιοχής.

Β) Αθλητικές χρήσεις

Στην περιοχή κτίστηκε το 1932 το γήπεδο της ΑΕΚ (γνωστό και ως «στάδιο») και υπήρξε βασικό στοιχείο της μητροπολιτικής αθλητικής υποδομής της Αθήνας (μετά την επέκτασή του το 1979 ήταν το μεγαλύτερο γήπεδο της Αθήνας, με δυνατότητα υποδοχής 35.000 θεατών. Το γήπεδο υπέστη σημαντικές ζημιές κατά το σεισμό του Σεπτεμβρίου 1999. Η ΑΕΚ (Αθλητική Ένωσις Κωνσταντινουπόλεως) ιδρύθηκε από πρόσφυγες το 1924, δύο χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή. Εκτοτε υπήρξε βασικό σημείο αναφοράς, και ως σύλλογος και ως θέση (Νέα Φιλαδέλφεια) για τους πρόσφυγες, και ταυτόχρονα ένας από τους σημαντικότερους αθλητικούς συλλόγους της Αθήνας και της χώρας.

Γ) Θέσεις αρχαιολογικού ενδιαφέροντος

Σε Παράρτημα Β- Εγγράφων της παρούσης επισυνάπτονται γνωμοδοτήσεις των Εφορειών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού σχετικά με το έργο, από τις οποίες προκύπτει ότι δεν υπάρχει θέμα συμβατότητας του υπό μελέτη έργου με θεσμοθετημένους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

Πιο συγκεκριμένα, η Β ΕΠΚΑ και η 1^η ΕΒΑ (υπ αριθμ ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/Β ΕΠΚΑ/28985/17271/874/13-2-2014 και ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/1^η ΕΒΑ/28919/17237/900-12-2-2014 αντίστοιχα) σημειώνουν ότι δεν έχουν αντίρρηση με τη χωροθέτηση του έργου διότι δεν βρίσκεται εντός αρχαιολογικού χώρου και δεν εντοπίζονται στην άμεση περιοχή μνημεία αρμοδιότητάς τους.

Επίσης, σύμφωνα με την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής (υπ αριθμ ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΕΝΜΑ/28895/3487/659-18-2-2014) το υπό μελέτη έργο γειτνιάζει με την καμινάδα του πρώην εργοστασίου «Μπριτάννια» καθώς και με το πρώην

εργοστάσιο «Βαμβακουργία», τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως νεώτερα μνημεία σύμφωνα με την απόφαση ΥΠΠΟΤ/ΔΝΣΑΚ/5828/89/18-1-2012 (ΦΕΚ 33/ΑΑΠ/13-2-2012). Ωστόσο, ύστερα από την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων για το έργο και την ομόφωνη γνωμοδότηση της με αριθ. 4/28-3-2014 συνεδρίασης του Τ.Σ.Μ.Α., η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής αποφάνθηκε (υπ αριθμ ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΕΝΜΑ/ 98959/11337/2145/17-4-2014) ότι το έργο δεν αλλοιώνει το περιβάλλον του διατηρητέου από το ΥΠ.ΠΟ.Α. μνημείου.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι το τμήμα της Νέας Φιλαδέλφειας που αντιστοιχεί στον παλαιό προσφυγικόέχει κηρυχθεί με ΠΔ (ΦΕΚ 467Δ/18.06.01) ως παραδοσιακό.

8.7 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

8.7.1 Δημογραφική κατάσταση

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει επεξεργασμένα στοιχεία για τον πληθυσμό στη ΔΕ Νέας Φιλαδέλφειας.

	Μόνιμος Πληθυσμός			Μτβλ (%)		
	1991	2001	2011	91-2001	2001-2011	1991-2011
Χώρα	10 223 392	10 934 097	10 815 197	7.0%	-1.1%	5.8%
Αττική	3 594 817	3 894 573	3 827 624	8.3%	-1.7%	6.5%
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	36422	35 607	35 556	-2.2%	-0.1%	-2.4%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	26 133	25 221	25 734	-3.5%	2.0%	-1.5%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	10 289	10 386	9 822	0.9%	-5.4%	-4.5%
	ΜΕΡΜ (%)			Δ. Δήμος Φιλαδέλφειας – Χαλκηδόνος / Αττική		
	91-2001	2001-2011	1991-2011	1991	2001	2011
Χώρα	0.67	-0.11	0.28	1,01%	0,91%	0,93%
Αττική	0.80	-0.17	0.31			
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	-0.23	-0.01	-0.12			
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	-0.35	0.20	-0.08			
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	0.09	-0.56	-0.23			

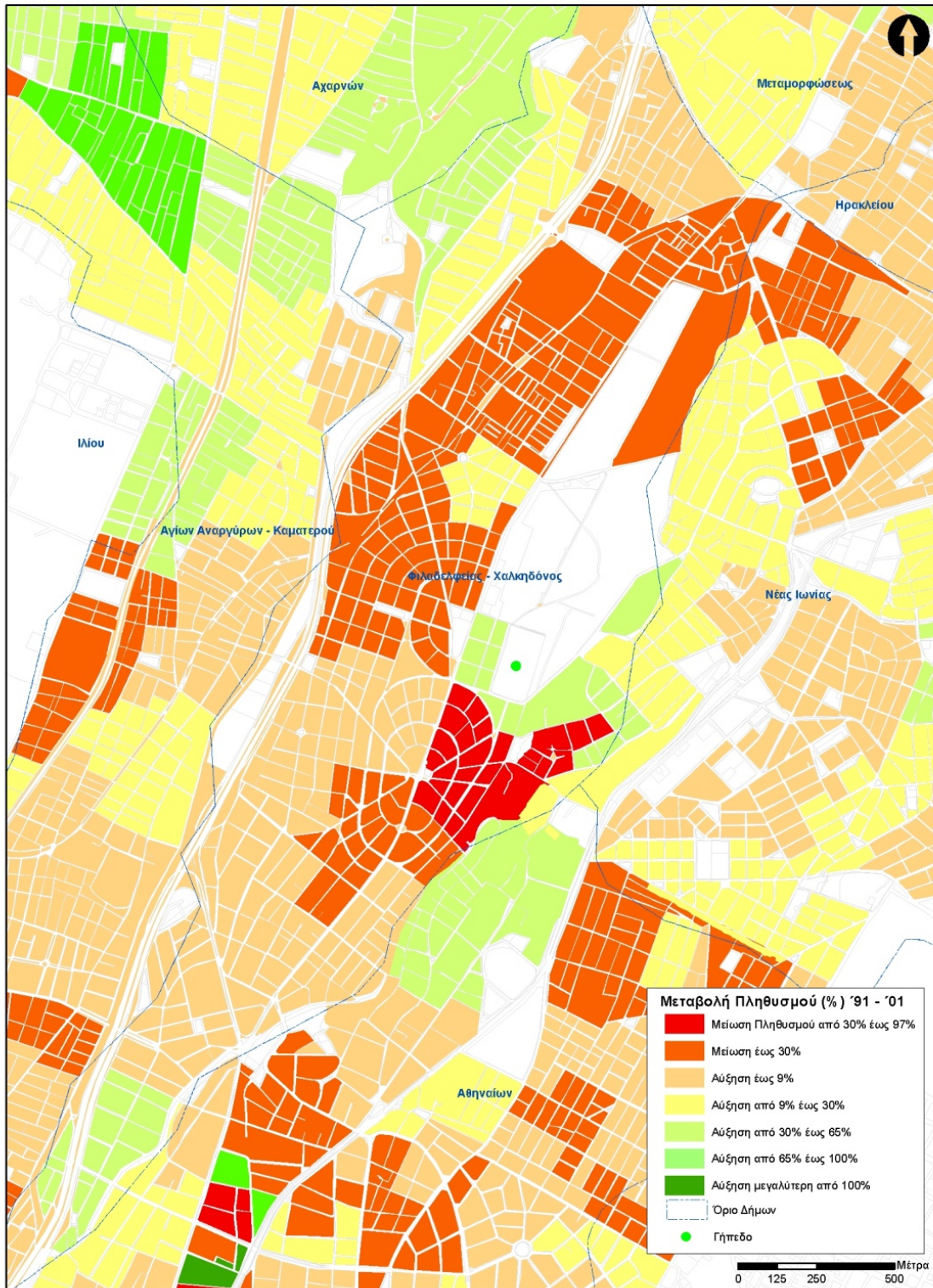
Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ. , επεξεργασίες ομάδας μελέτης

Όπως φαίνεται, ο Δήμος Φιλαδέλφειας – Χαλκηδόνος συγκέντρωνε το 2011 περίπου το 0,93% του πληθυσμού της Αττικής. Η Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας έχει μεγαλύτερο πληθυσμιακό μέγεθος, υπερδιπλάσιο αυτού της Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος. Η Δ.Ε.

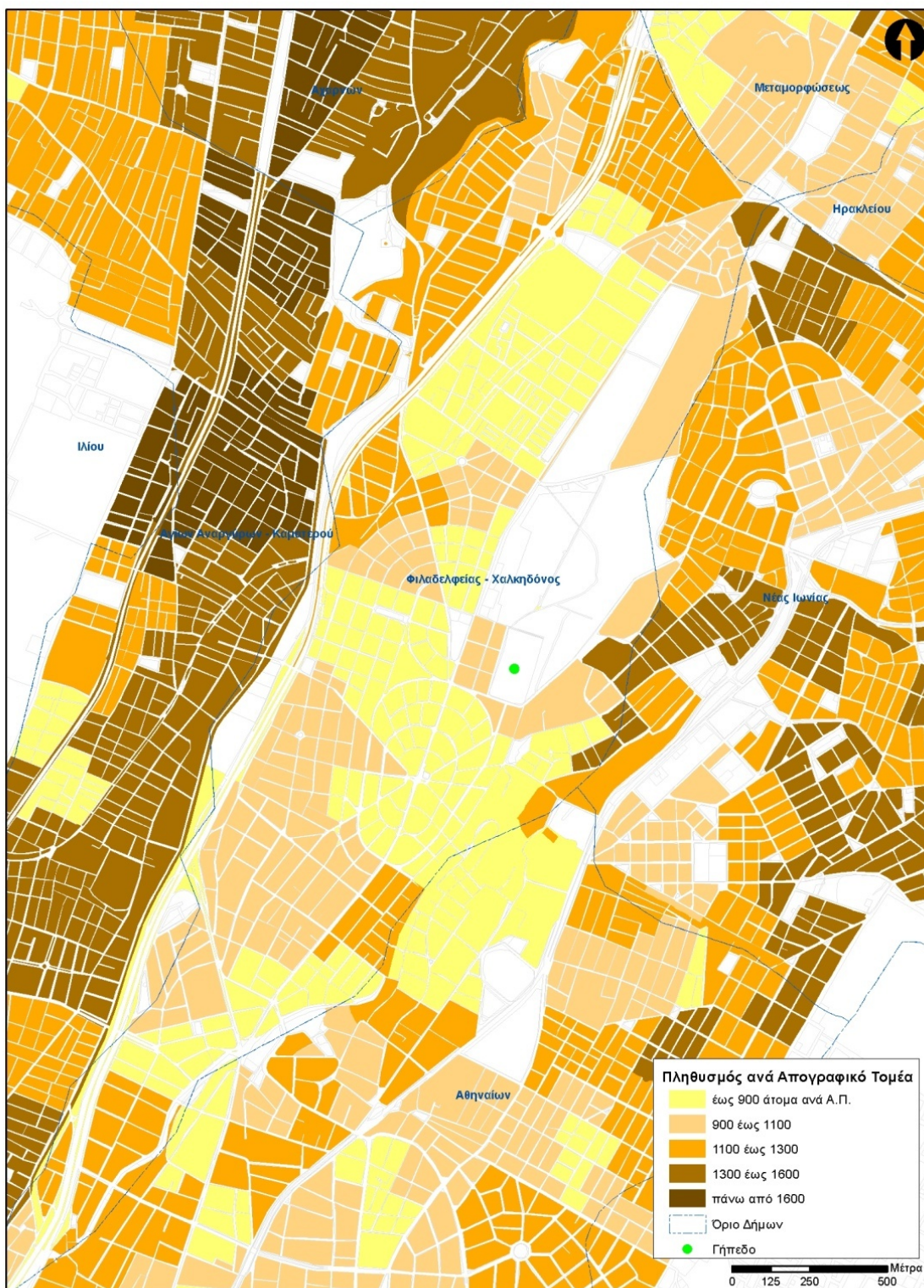
Νέας Φιλαδέλφειας παρουσιάζει μικρή άνοδο του πληθυσμού της κατά την τελευταία απογραφική περίοδο, σε αντίθεση με την Νέα Χαλκηδόνα, με αποτέλεσμα ο πληθυσμός του Δήμου συνολικά να μειώνεται. Εξετάζοντας τον Μέσο Ετήσιο Ρυθμό Μεταβολής για τον Δήμο προκύπτει ότι στην εικοσαετία '91-'01 είχαμε μείωση του πληθυσμού ίση 0,12% κάθε χρόνο. Σε κάθε περίπτωση, οι πληθυσμιακές τάσεις δεν είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές, και υποδηλώνουν μια ευρύτερη περιοχή που μάλλον τείνει να απωλέσει «βάρος» στο εσωτερικό της μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας.

Μια πιο λεπτομερή χωρικά εικόνα για τις πληθυσμιακές εξελίξεις δίνουν οι δύο χάρτες που ακολουθούν.

Όπως φαίνεται, γενικά στο τμήμα της Νέας Φιλαδέλφειας που περιβάλλει, σε απόσταση μερικών οικοδομικών τετραγώνων σε κατεύθυνση Α-Δ και περισσότερων σε κατεύθυνση Β-Ν, τη θέση του γηπέδου της ΑΕΚ, παρατηρούνται μειώσεις πληθυσμού (παρά τη μικρή αύξηση σε επίπεδο ΔΕ). Οι μικροί θύλακες αυξήσεων δεν αναιρούν το γεγονός, που υποδηλώνει ότι το παλαιότερο τμήμα (προσφυγικό και όμορο) της Νέας Φιλαδέλφειας δείχνει δημογραφική αδυναμία, με ότι αυτή συνεπάγεται.

Πηγή:Επεξεργασία Ομάδα Μελέτης, Απογραφή ΕΣΥΕ 1991 και βάση δεδομένων "Πανόραμα" ΕΚΚΕ

Πηγή:Επεξεργασία Ομάδα Μελέτης, Απογραφή ΕΣΥΕ 1991 και βάση δεδομένων "Πανόραμα" ΕΚΚΕ

Ο πιο πάνω χάρτης, από την άλλη πλευρά, καθιστά σαφές ότι οι πυκνότητες πληθυσμού στην ίδια περιβάλλουσα περιοχή του γυπέδου της ΑΕΚ, είναι ιδιαίτερα χαμηλές για τα δεδομένα της Αθήνας αλλά και με πιο γενικευμένα κριτήρια. Χαμηλές πυκνότητες οδηγούν σε μικρότερες απαιτήσεις σε κοινόχρηστους χώρους. Σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, η διατήρηση του ισοζυγίου των τελευταίων είναι θετικό στοιχείο. Παράλληλα, η μείωση του προβλεπόμενου σήμερα συντελεστή δόμησης είναι περισσότερο προσαρμοσμένη στα πολεοδομικά δεδομένα, και με αυτή την έννοια στο πολεοδομικό κεκτημένο της περιοχής.

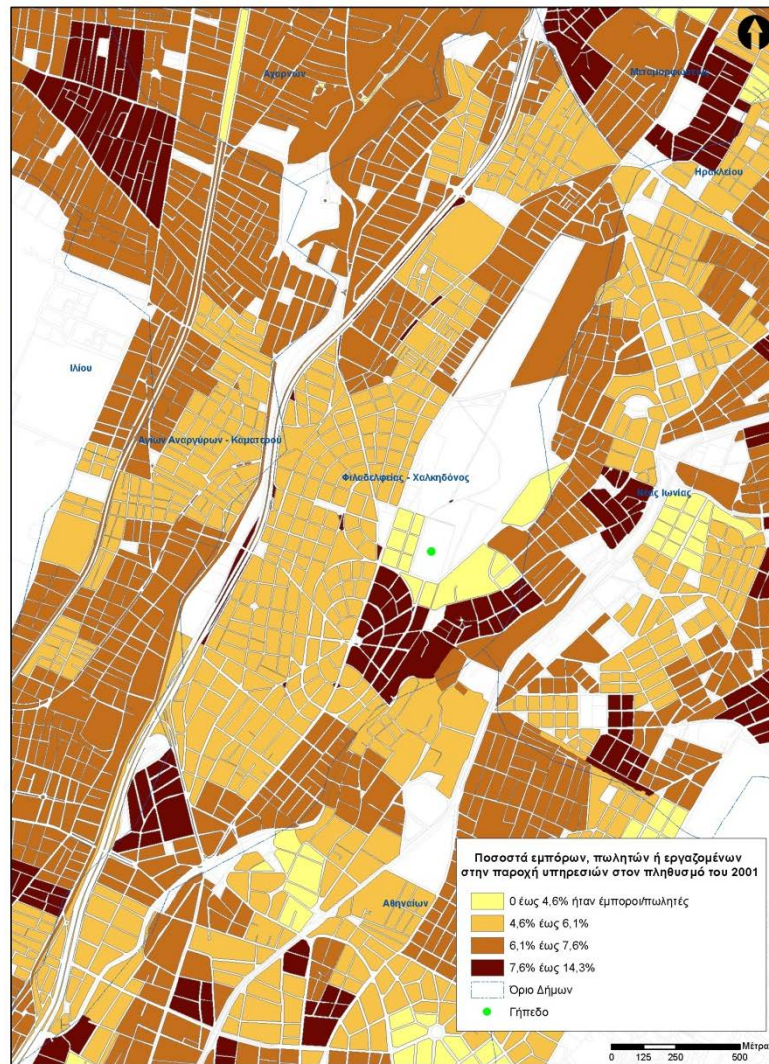
8.7.1 Κοινωνικό περιβάλλον

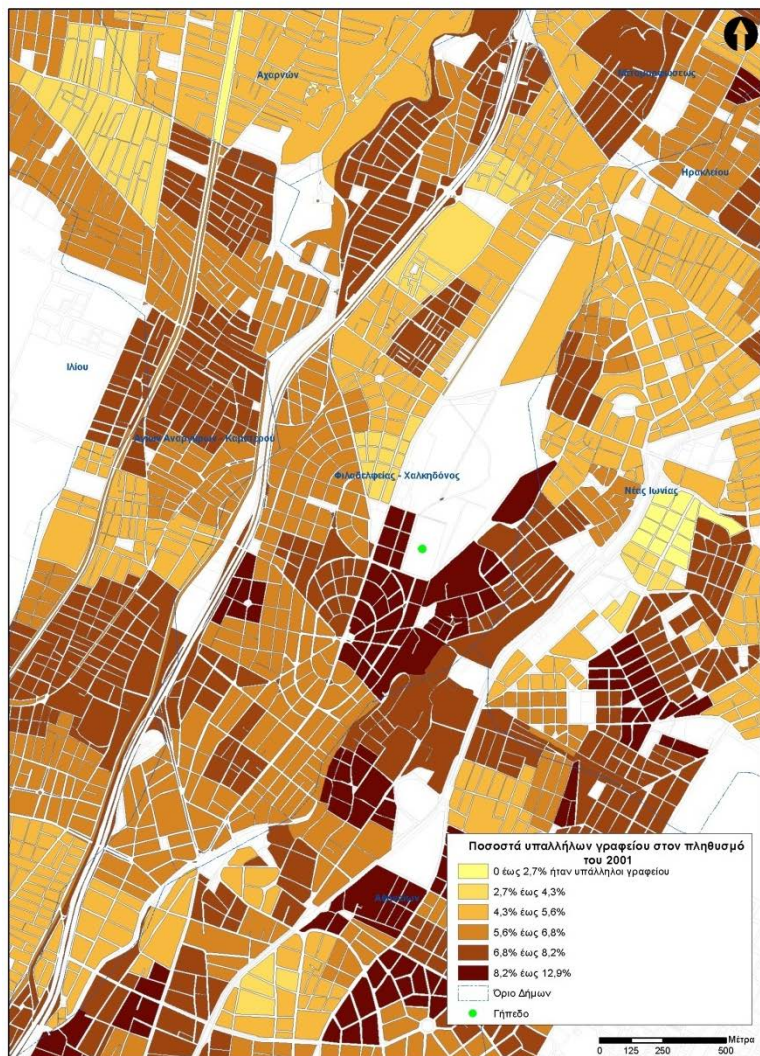
Το κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον της περιοχής, πέραν από τη διάσταση της απασχόλησης, αποτυπώνεται στους επόμενους χάρτες, που απεικονίζουν την κατανομή στο χώρο βασικών ομάδων κοινωνικο-επαγγελματικών κατηγοριών.

Είναι σαφές ότι η περιοχή που περιβάλλει σε κάποια έκταση τη θέση του γηπέδου της ΑΕΚ βρίσκεται σε συγκριτικά χαμηλή θέση του κοινωνικού καταμερισμού της εργασίας, σε σύγκριση με την ευρύτερη περιοχή που απεικονίζεται στους χάρτες, και υπερβαίνει τα όρια της ΔΕ Νέας Φιλαδέλφειας.

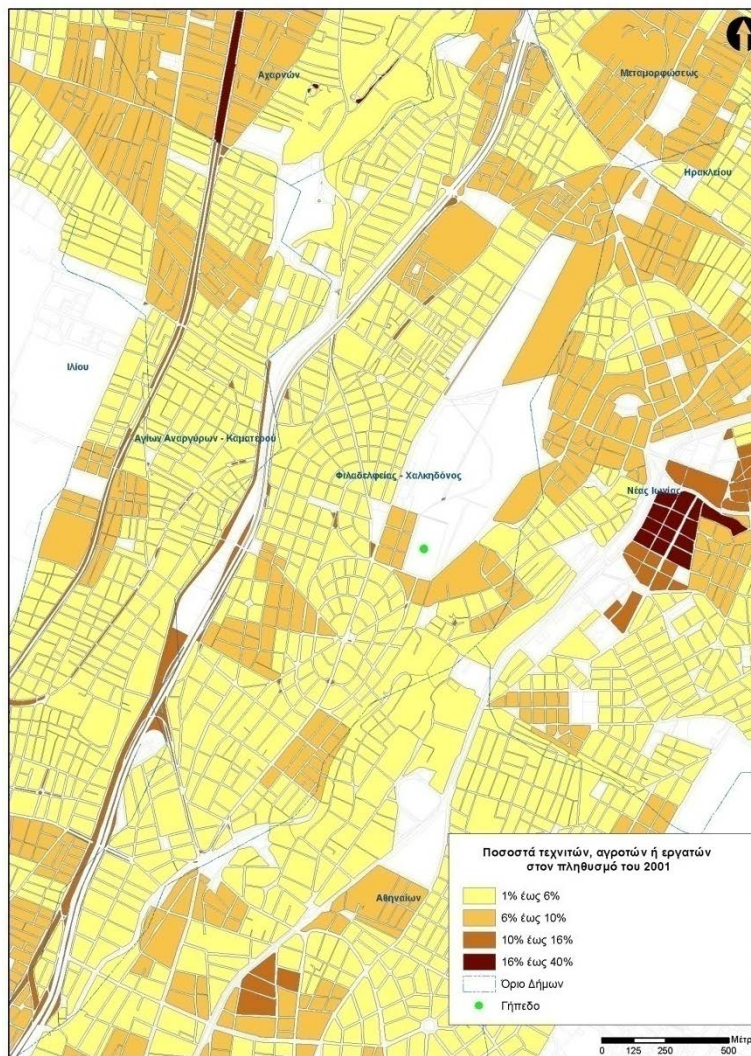
Όσον αφορά τους εισοδηματίες, μια μεικτού χαρακτήρα ομάδα στην ελληνική κοινωνία χωρίς σαφές οικονομικό ή ταξικό στίγμα, η παρουσία τους είναι μεν χαμηλή αλλά χωρίς να διαφοροποιεί σαφώς την εξεταζόμενη περιοχή, αφού στη χαμηλή κατηγορία τοποθετείται το μεγαλύτερο τμήμα της ευρύτερης περιοχής. Στο δεύτερο χάρτη, όμως, που απεικονίζει μια κατηγορία που τοποθετείται σαφέστερα και υψηλότερα στην κοινωνικο-επαγγελματική κλίμακα (έμποροι κλπ.), η κυρίως Νέα Φιλαδέλφεια χαρακτηρίζεται από χαμηλές σχετικά (προτελευταία κατηγορία) συγκεντρώσεις, πλην τμήματος του πυρήνα του προσφυγικού οικισμού, τα οικοδομικά τετράγωνα δε σε άμεση επαφή με το γήπεδο τοποθετείται στη χαμηλότερη κατηγορία.

Αντίθετα, στους δύο επόμενους χάρτες που απεικονίζουν την κατανομή στο χώρο μισθωτών κατηγοριών (υπάλληλοι και εργάτες) η εικόνα είναι γενικά χαμηλή στην εξεταζόμενη περιοχή (στην περίπτωση των υπαλλήλων προκύπτουν και θύλακες υπερεκπροσώπησης), στα δε παρά το γήπεδο της ΑΕΚ οικοδομικά τετράγωνα υπάρχει και στις δύο περιπτώσεις υψηλή συγκέντρωση.

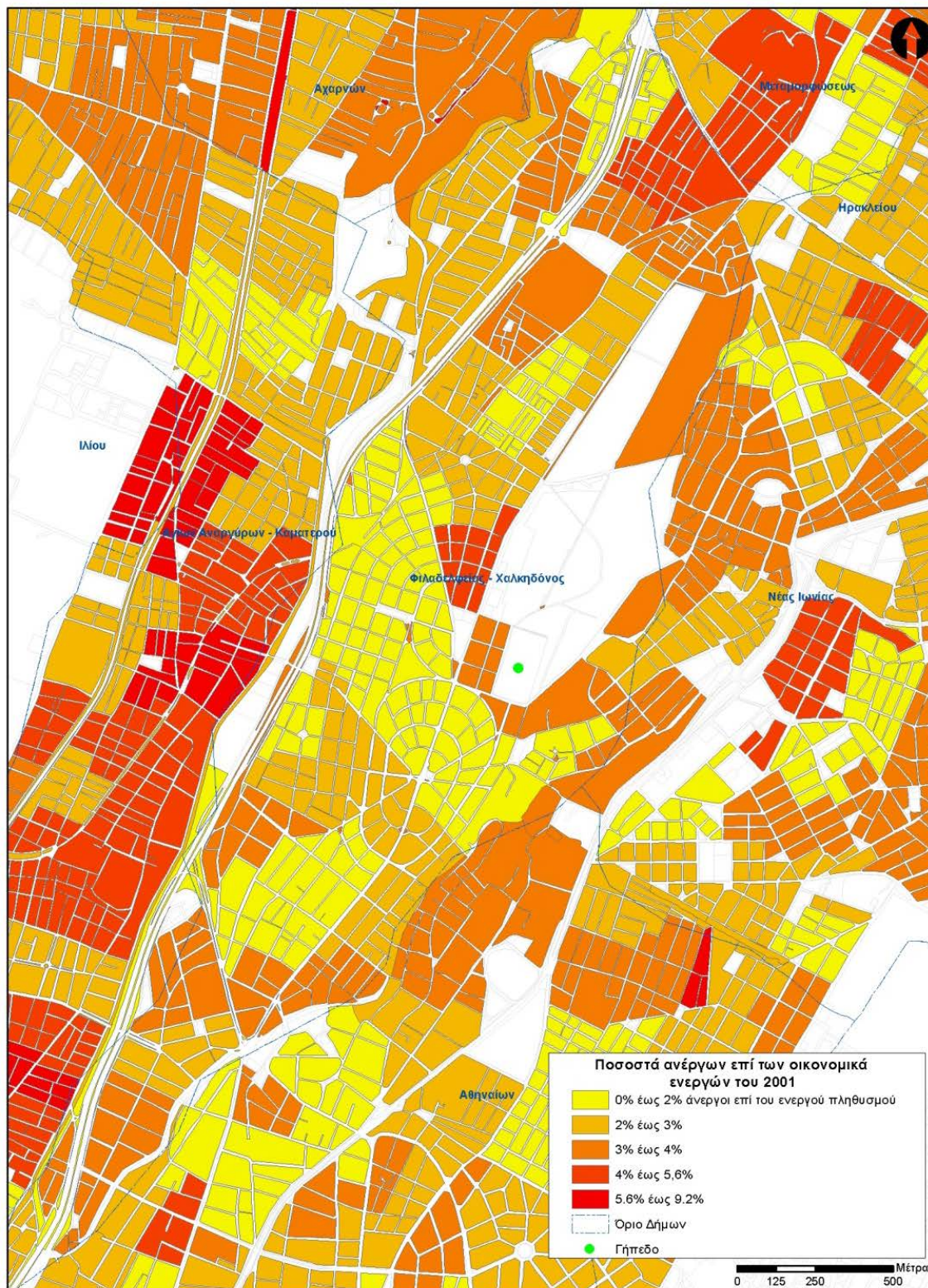
Πηγή:Επιτελεργασία Ομάδα Μελέτης, Απογραφή ΕΣΥΕ 1991 και βάση δεδομένων "Πανόραμα" ΕΚΚΕ

Πηγή:Επιτελεργασία Ομάδα Μελέτης, Απογραφή ΕΣΥΕ 1991 και βάση δεδομένων "Πανόραμα" ΕΚΚΕ

Η ανάλυση που προηγήθηκε δείχνει ότι η περιοχή γύρω και σε μικρή απόσταση από τη θέση του γηπέδου χαρακτηρίζεται από σχετικά χαμηλότερες κοινωνικές παραμέτρους, ενώ η κυρίως Νέα Φιλαδέλφεια τοποθετείται γενικώς σε σχετικά υψηλότερη θέση, αλλά όχι πολύ υψηλή. Σε μια ζώνη μεγαλύτερης κλίμακας, που υπερβαίνει τα όρια της ΔΕ Νέα Φιλαδέλφειας, σημειώνεται επίσης η ύπαρξη θυλάκων ή και ευρύτερων τμημάτων με υψηλές συγκεντρώσεις στρωμάτων χαμηλότερης κοινωνικο-επαγγελματικής βαθμίδας. Δεδομένου ότι αναπτυξιακές επιπτώσεις του Κέντρου Αθλητισμού, Μνήμης και Πολιτισμού της ΑΕΚ αναμένεται ότι θα υπάρξουν αφενός σε πολύ μικρή απόσταση (άμεση γειτνίαση) μέσω της άμεσης προσέλκυσης κάποιων συμπληρωματικών χρήσεων συναφώς με τη λειτουργία του Κέντρου και της πιθανής αύξησης των τιμών γης, και αφετέρου σε μεσαία προς μεγάλη κλίμακα μέσω έμμεσων και ευρύτερων πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων, μπορεί να γίνει η εύλογη υπόθεση ότι η δημιουργία του Κέντρου θα συμβάλλει θετικά στη βελτίωση της αναπτυξιακής φυσιογνωμίας και της κατάστασης των χωροθετημένων σήμερα κοινωνικών ομάδων.

Επικουρικά παραθέτουμε και τον επόμενο χάρτη, που καταγράφει την κατανομή στο χώρο των ανέργων. Τα στοιχεία δεν αποτυπώνουν τη σημερινή κατάσταση και τις συνέπειες της κρίσης γιατί δεν έχουν δημοσιοποιηθεί ακόμα από την ΕΛΣΤΑΤ αυτά της απογραφής του 2011. Αναφέρονται στο 2001 και συνεπώς δίνουν μια όχι συγκυριακή αλλά μάλλον δομική εικόνα των κοινωνικών ανισοτήτων, δεδομένου ότι εκείνη την περίοδο η ανεργία ήταν ένα διαρθρωτικό φαινόμενο χωρίς βραχυχρόνιες συγκυριακές μεταβολές, και είχε σαφή σχέση με το διαχρονικό κοινωνικό χαρακτήρα μιας περιοχής. Όπως φαίνεται, στην μεγάλη κλίμακα (περιοχή που υπερβαίνει τα όρια της κυρίως Νέας Φιλαδέλφειας) υπήρχαν μεγάλες ζώνες με υψηλές συγκεντρώσεις ανεργίας, στα δε οικοδομικά τετράγωνα άμεσης επαφής υπήρχε επίσης συγκέντρωση υψηλότερου αλλά όχι του μέγιστου ποσοστού του φαινομένου.

Πηγή:Επεξεργασία Ομάδα Μελέτης, Απογραφή ΕΣΥΕ 1991 και βάση δεδομένων "Πανόραμα" ΕΚΚΕ

8.7.1 Οικονομία- απασχόληση

Μια πρώτη εικόνα της αναπτυξιακής φυσιογνωμίας σε χωρικές ενότητες που συνδέονται με το έργο δίνουν τα χαρακτηριστικά της απασχόλησης κατά το 2001².

Απασχόληση – Ανεργία 2001								
ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	Απασχολούμενοι		Άνεργοι		Άνεργοι νέοι		Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός
	1	2	2/1	3	3/1	4	4/1	5
Χώρα	4 615 470	4 102 091	88.9%	513 379	11.1%	247 395	5.4%	5 244 123
Αττική	1 746 401	1 579 190	90.4%	167 211	9.6%	75 028	4.3%	1787961
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	16081	14757	91.8%	1324	8.2%	589	3.7%	16333
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	11 349	10 414	91.8%	935	8.2%	418	3.7%	11 586
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	4 732	4 343	91.8%	389	8.2%	171	3.6%	4 747

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., επεξεργασίες ομάδας μελέτης

Η ανεργία των νέων σημειώνει την ίδια περίπου κατανομή στις δύο Δημοτικές Ενότητες (3.7%), και είναι χαμηλότερη αναλογικά με τα ποσοστά που σημειώνονται στην Αττική και την Ελλάδα.

Οι άνεργοι, ως ποσοστό των οικονομικώς ενεργών, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, δεν υπερβαίνουν στο Δήμο το μ.ό. της Αττικής και της χώρας. Το ίδιο, ισχύει και σε επίπεδο Δ.Ε., και επομένως διαφαίνεται μια ομαλή κατανομή της ανεργίας μεταξύ των Δ.Ε., χωρίς έντονες αντιθέσεις.

²Τα στοιχεία απασχόλησης της Απογραφής 2011 έχουν δημοσιοποιηθεί μέχρι σήμερα παρά μόνο μερικώς.

1991												
ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Οικονομικώς ενεργοί											Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι									Άνεργοι	Σύνολο
		Σύνολο	Α΄ γενής Τομέας	Β΄ γενής Τομέας	Γ΄ γενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο	Σύνολο					
Χώρα	3 867 859	3 556 435	666 833	18.8%	849 993	23.9%	1 838 158	51.7%	201 451	5.7%	311 424	5 032 157
Αττική	1 391 839	1 277 872	16 586	1.3%	324 271	25.4%	835 444	65.4%	101 571	7.9%	113 967	1 766 989
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	14355	13168	49	0.4%	4000	30.4%	8125	61.7%	994	7.5%	1187	17827
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	10 259	9 389	36	0.4%	2 943	31.3%	5 631	60.0%	779	8.3%	870	12 845
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	4 096	3 779	13	0.3%	1 057	28.0%	2 494	66.0%	215	5.7%	317	4 982
2001												
ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Οικονομικώς ενεργοί											Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι									Άνεργοι	Σύνολο
		Σύνολο	Α΄ γενής Τομέας	Β΄ γενής Τομέας	Γ΄ γενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο	Σύνολο					
Χώρα	4 615 470	4 102 091	591 666	14.4%	892 189	21.7%	2 401 834	58.6%	216 402	5.3%	513 379	5244123
Αττική	1 746 401	1 579 190	20 939	1.3%	362 995	23.0%	1 101 038	69.7%	94 218	6.0%	167 211	1787961
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	16081	14757	69	0.5%	3928	26.6%	10328	70.0%	432	2.9%	1324	16333
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	11 349	10 414	50	0.5%	2 758	26.5%	7 326	70.3%	280	2.7%	935	11 586
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	4 732	4 343	19	0.4%	1 170	26.9%	3 002	69.1%	152	3.5%	389	4 747
επί των οικονομικώς ενεργών (2001)												
Χώρα		88.88%									11.12%	
Αττική		90.43%									9.57%	
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος		91.77%									8.23%	
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας		91.76%									8.24%	
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος		91.78%									8.22%	
επί των απασχολούμενων (2001)												
Χώρα		100%	14.4%		21.7%		58.6%		5.3%			
Αττική		100%	1.3%		23.0%		69.7%		6.0%			
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος		100%	0.5%		26.6%		70.0%		2.9%			
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας		100%	0.5%		26.5%		70.3%		2.7%			
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος		100%	0.4%		26.9%		69.1%		3.5%			

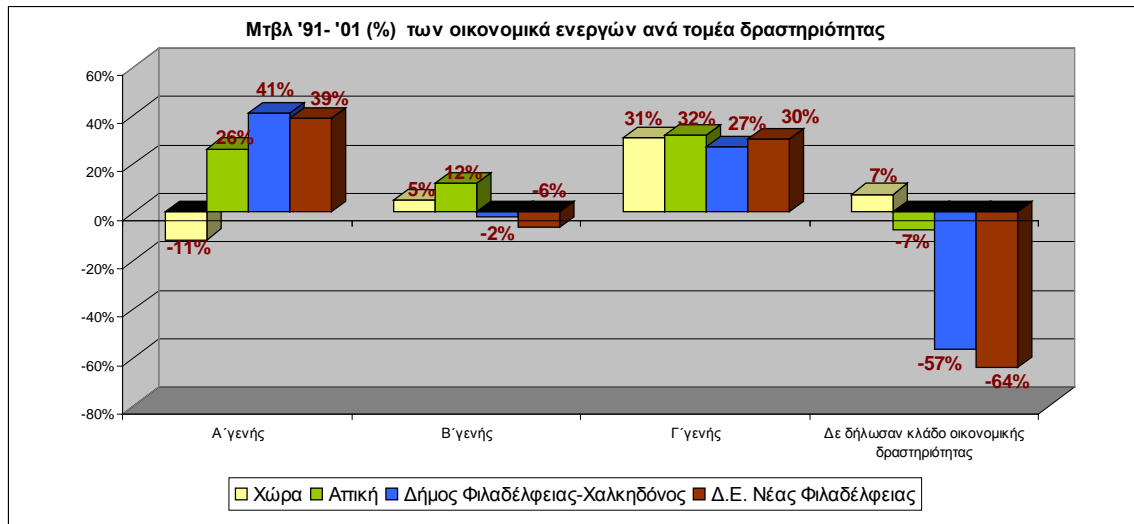
Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., επεξεργασίες ομάδας μελέτης

Από τομεακή άποψη, δεν υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των Δ.Ε. Και στις δύο Δ.Ε. κυριαρχεί ο τριτογενής τομέας παραγωγής, με περίπου ίση αναλογία (κοντά στο 70%). Η ίδια περίπου αναλογία παρατηρείται στον μ.ό. του Δήμου και της Αττικής. Συνεπώς ο Δήμος χαρακτηρίζεται από μια ομοιόμορφα κατανομημένη μεταξύ των Δημοτικών Ενοτήτων, τριτογενοποιημένη οικονομική βάση, η οποία έρχεται σε μερική ταύτιση και με την οικονομική βάση της Αττικής. Τέλος, η παρουσία του πρωτογενή τομέα τόσο στο δήμο όσο και στις Δ.Ε. είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Στο παράρτημα, επισυνάπτονται τα αντίστοιχα διαγράμματα που επιβεβαιώνουν τα παραπάνω συμπεράσματα.

μτβλ Οικονομικά Ενεργών 91-01 (%)				
ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Α΄ γενής	Β΄ γενής	Γ΄ γενής	Δεν Δήλωσαν
Χώρα	-11%	5%	31%	7%
Αττική	26%	12%	32%	-7%
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	41%	-2%	27%	-57%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	39%	-6%	30%	-64%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	46%	11%	20%	-29%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., επεξεργασίες ομάδας μελέτης

Εξετάζοντας την μεταβολή που σημειώθηκε κατά την περίοδο '91-'01, αξίζει να επισημανθεί πως στην Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος παρατηρείται αύξηση των δύο κυρίαρχων τομέων παραγωγής, ενώ η συνολική εικόνα για τον Δήμο είναι οριακή μείωση (2%) για τον δευτερογενή, και αξιοσημείωτη αύξηση για τον τριτογενή (αυξήθηκε κατά 27%). Η εικόνα αυτή του δευτερογενούς έρχεται σε αντίθεση με την συνολική εικόνα της Αττικής, ενώ η εικόνα του τριτογενούς μεταβάλλεται με παρόμοιο τρόπο στα διάφορα χωρικοδιοικητικά επίπεδα αναφοράς, όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα.

Οι διαφορές μεταξύ των Δημοτικών ενοτήτων, αλλά και σε σχέση με την υπόλοιπη Αττική, φαίνονται και στον πιο αναλυτικό επόμενο πίνακα, που είναι σε επίπεδο ομάδων κλάδων και όχι τομέων (στοιχεία 2001).

Απασχολούμενοι (2001)	Χώρα	Αττική	Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος
Σύνολο	4102089	1579189	13168	9389	3779
Γεωργία κτηνοτροφία δασοκομία κλπ.	573716	18630	46	33	13
Αλιεία	17953	2309	3	3	0
Εξόρυξη	11346	1546	21	11	10
Βιομηχανία	492911	219370	2920	2132	788
Ενέργεια	37236	12487	168	107	61
Κατασκευές	350694	129591	891	693	198
Εμπόριο	605452	270909	2349	1652	697
Τουρισμός	234325	74202	396	294	102
Μεταφορές	267844	136833	1034	732	302
Υπηρεσίες αιχμής	105915	64203	459	298	161
Λοιπός τριτογενής τομέας	1404697	649109	4881	3434	1447
Απασχολούμενοι (%) (2001)	Χώρα	Αττική	Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος
Σύνολο	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Γεωργία κλπ.	14.0%	1.2%	0.3%	0.4%	0.3%
Αλιεία	0.4%	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%
Εξόρυξη	0.3%	0.1%	0.2%	0.1%	0.3%
Βιομηχανία	12.0%	13.9%	22.2%	22.7%	20.9%
Ενέργεια	0.9%	0.8%	1.3%	1.1%	1.6%

Κατασκευές	8.5%	8.2%	6.8%	7.4%	5.2%
Εμπόριο	14.8%	17.2%	17.8%	17.6%	18.4%
Τουρισμός	5.7%	4.7%	3.0%	3.1%	2.7%
Μεταφορές	6.5%	8.7%	7.9%	7.8%	8.0%
Υπηρεσίες αιχμής	2.6%	4.1%	3.5%	3.2%	4.3%
Λοιπός τριτογενής τομέας	34.2%	41.1%	37.1%	36.6%	38.3%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ. , επεξεργασίες ομάδας μελέτης

Ο Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος, παρουσιάζει και εδώ μια ομοιόμορφη κατανομή της απασχόλησης σε επίπεδο κλάδου στις δύο Δημοτικές Ενότητες. Τα βασικά χαρακτηριστικά της περιοχής, που πηγάζουν από τον παραπάνω πίνακα, δίνουν την εικόνα μιας «αστικής» δομής, με σχετική έμφαση στο εμπόριο, ταυτόχρονα με την κυριαρχία μιας πιο «λαϊκής» δομής, με έμφαση στη βιομηχανία, τις μεταφορές και τις κατασκευές για το 2001. Οι τρεις τελευταίες κατηγορίες συγκεντρώνουν περίπου το 38% των απασχολουμένων του Δήμου. Η απασχόληση στον τουρισμό, τις υπηρεσίες αιχμής, και τη γεωργία είναι χαμηλότερη σε σχέση με τον μ.ο. της Αττικής, σε αντίθεση με τη βιομηχανία που είναι σημαντικά υψηλότερη στον Δήμο.

Στους πίνακες που ακολουθούν φαίνεται η ανάλυση της απασχόλησης στον κλάδο της βιομηχανίας (μεταποιητικές βιομηχανίες) και στο εμπόριο (χονδρικό και λιανικό) για το 2001:

Μεταποιητικές βιομηχανίες (2001)	Χώρα	Αττική	Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος
Σύνολο	492911	219370	2168	1551	617
Βιομηχανία τροφίμων ποτών και Καπνοβιομηχανία	95294	29017	65	48	17
Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών και προϊόντων	101810	41763	5	2	3
Παραγωγή χαρτιού και προϊόντων του- εκτυπωτικές δραστηριότητες	68245	38868	4	3	1
Παραγωγή οπτάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων	5829	3606	267	191	76
Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	21795	14429	11	7	4
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικές ύλες	13886	6342	187	140	47
Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	26773	8632	405	302	103
Παραγωγή βασικών μετάλλων και κατασκευή μεταλ. προϊόντων	59255	23216	101	78	23
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	18503	10031	32	22	10
Κατασκευή ηλεκτρικού Εξοπλισμού και οπτικών συσκευών	15643	8940	671	464	207
Κατασκευή Εξοπλισμού Μεταφορών	16984	12556	137	100	37
Λοιπές Βιομηχανίες	48894	21970	283	194	89
Μεταποιητικές βιομηχανίες (%) (2001)	Χώρα	Αττική	Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος
Σύνολο	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Βιομηχανία τροφίμων ποτών και Καπνοβιομηχανία	19.3%	13.2%	3.0%	3.1%	2.8%
Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών και προϊόντων	20.7%	19.0%	0.2%	0.1%	0.5%
Παραγωγή χαρτιού και προϊόντων του- εκτυπωτικές δραστηριότητες	13.8%	17.7%	0.2%	0.2%	0.2%
Παραγωγή οπτάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων	1.2%	1.6%	12.3%	12.3%	12.3%
Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	4.4%	6.6%	0.5%	0.5%	0.6%
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικές ύλες	2.8%	2.9%	8.6%	9.0%	7.6%
Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	5.4%	3.9%	18.7%	19.5%	16.7%
Παραγωγή βασικών μετάλλων και κατασκευή μεταλ. προϊόντων	12.0%	10.6%	4.7%	5.0%	3.7%
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	3.8%	4.6%	1.5%	1.4%	1.6%
Κατασκευή ηλεκτρικού Εξοπλισμού και οπτικών συσκευών	3.2%	4.1%	31.0%	29.9%	33.5%
Κατασκευή Εξοπλισμού Μεταφορών	3.4%	5.7%	6.3%	6.4%	6.0%
Λοιπές Βιομηχανίες	9.9%	10.0%	13.1%	12.5%	14.4%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ. , επεξεργασίες ομάδας μελέτης

Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο (2001)	Σύνολο	Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών, λιανική πώληση καυσίμων για αυτοκίνητα οχήματα.	Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών.	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών, επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης.
Χώρα	605452	92804	108802	403846
Αττική	270909	38832	54310	177767
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	2807	409	614	1784
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	2002	307	454	1241
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	805	102	160	543
Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο (%) (2001)	Σύνολο	Εμπόριο, συντήρηση...	Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια...	Λιανικό Εμπόριο, ...
Χώρα	100%	15.3%	18.0%	66.7%
Αττική	100%	14.3%	20.0%	65.6%
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	100 %	14.6%	21.9%	63.6%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	100%	15.3%	22.7%	62.0%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	100%	12.7%	19.9%	67.5%

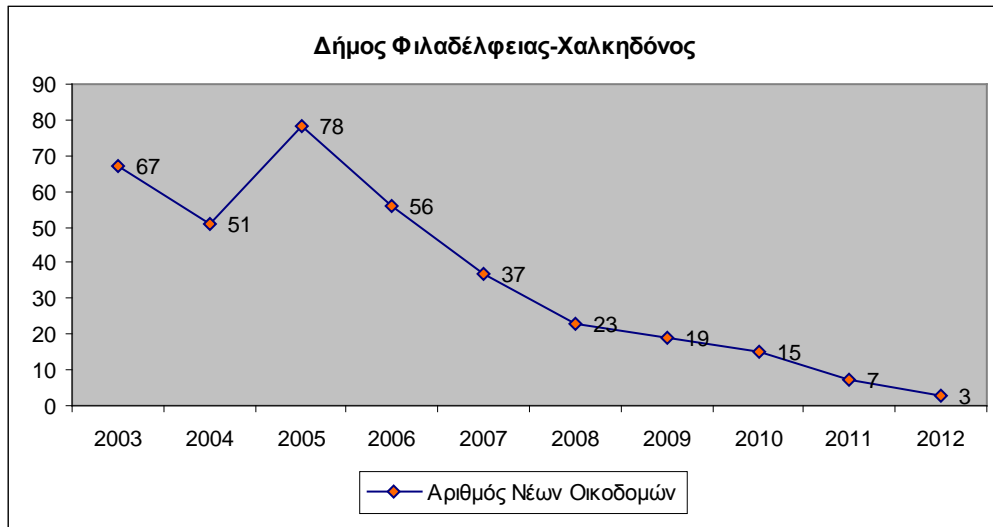
Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ. , επεξεργασίες ομάδας μελέτης

Η Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας εμφανίζει, όπως και ο Δήμος συνολικά, μια εξειδίκευση στις μεταποιητικές βιομηχανίες και ειδικότερα στις βιομηχανίες που ασχολούνται με την κατασκευή ηλεκτρικού εξοπλισμού και οπτικών συσκευών, την κατασκευή προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, και την παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων που προέρχονται από τη διύλιση πετρελαίου. Οι συγκεκριμένες βιομηχανίες αποτελούν το 62% του συνόλου των μεταποιητικών βιομηχανιών του Δήμου.

Εκτός όμως από τις μεταποιητικές βιομηχανίες, ένας ακόμη σημαντικός κλάδος είναι και το εμπόριο. Στον Δήμο κυριαρχεί το Λιανικό Εμπόριο, ενώ δεν υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στην κατανομή των εμπορικών δραστηριοτήτων μεταξύ των Δημοτικών Ενοτήτων. Στην ανάλυση και αυτού του κλάδου παρατηρούμε ότι ο Δήμος συμβαδίζει με τον αντίστοιχο μ.ο. της Αττικής.

Συνολικά πάντως, οι Δημοτικές Ενότητες, δεν έχουν ακραίες διαφοροποιήσεις μεταξύ τους (με εξαίρεση την απασχόληση στη βιομηχανία όπου η Δ.Ε. Άγιου Ιωάννη Ρέντη εμφανίζει μεγαλύτερα ποσοστά). Υπενθυμίζεται, ωστόσο, ότι τα στοιχεία αυτά αφορούν την απασχόληση των κατοίκων (που μπορεί να απασχολούνται εκτός των δήμων) και όχι τις οικονομικές δραστηριότητες που είναι εγκατεστημένες στην ίδια την περιοχή των δήμων.

Στη συνέχεια ακολουθεί μια συνοπτική αλλά περιεκτική ανάλυση της οικοδομικής δραστηριότητας και των κτιρίων που υπάρχουν στις Δ.Ε. του Δήμου μελέτης.

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ. , επεξεργασίες ομάδας μελέτης

Από το παραπάνω διάγραμμα γίνεται αντιληπτή η εξέλιξη των νέων κατασκευών στον Δήμο Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος την τελευταία δεκαετία. Η επιπτώσεις τις οικονομικής κρίσης στον κατασκευαστικό τομέα από το 2008 και μετά είναι ξεκάθαρες, οπότε και σημειώνεται σημαντική πτώση (αναλυτικά στοιχεία υπάρχουν στους πίνακες του παραρτήματος).

Από την ανάλυση των στατιστικών στοιχείων για τα κτήρια και την οικοδομική δραστηριότητα που φαίνονται στους επόμενους πίνακες αξίζει να επισημανθούν τα εξής: ποσοστό της τάξης του 62% του υπάρχοντος οικιστικού αποθέματος του Δήμου κατασκευάστηκε μεταξύ 1946-1970. Κύριο υλικό κατασκευής των κτηρίων είναι το μπετόν (86,1%) και η ταράτσα (δώμα) είναι η κυρίαρχη μορφή επικάλυψης των κτηρίων (86,8). Στα κτίρια με κεκλιμένη στέγη τα κεραμίδια είναι η κυρίαρχη μορφή επικάλυψης με την Δ.Ε. Νεας Φιλαδέλφειας να έχει μεγαλύτερο μ.ο. έναντι του Δήμου και σημαντικά μεγαλύτερο από αυτόν της ΔΕ Νέας Χαλκηδόνος. Η χρήση κτιρίων συνολικά (αποκλειστική, και μικτή βάσει της κύριας) αποδίδεται σε σημαντικό βαθμό στην κατοικία (88,3%) και οι υπόλοιπες αστικές χρήσεις (8,3%) αποδίδονται κυρίως σε κτήρια εργοστασίων – εργαστηρίων και καταστημάτων – γραφείων.

Κτίρια κατά αριθμό ορόφων

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Σύνολο κτιρίων	Όροφοι κτιρίων										κτίρια που εφάπτονται με γειτονικά	
		Μόνο ισόγεια (με ή χωρίς υπόγεια)		Αριθμός ορόφων									
				1		2		3 - 5		6 και άνω			
Χώρα	3990970	2310021	57.9%	1194088	29.9%	282044	7.1%	182335	4.6%	22482	0.6%	1340542	33.6%
Αττική	754728	326329	43.2%	204690	27.1%	112222	14.9%	97757	13.0%	13730	1.8%	391304	51.8%
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	5 182	1 076	20.8%	1917	37.0%	1 169	22.6%	991	19.1%	29	0.6%	4 341	83.8%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	3 610	696	19.3%	1 375	38.1%	808	22.4%	704	19.5%	27	0.7%	2 874	79.6%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	1 572	380	24.2%	542	34.5%	361	23.0%	287	18.3%	2	0.1%	1 467	93.3%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., Απογραφή οικοδομών - κτιρίων της 1ης Δεκεμβρίου 2000 (Οικοδομικά Τετράγωνα)

Κτίρια κατά χρονική περίοδο κατασκευής

	Σύνολο κτιρίων	Χρονική περίοδος κατασκευής κτιρίου																					
		Προ του 1919		1919 έως 1945		1946 έως 1960		1961 έως 1970		1971 έως 1980		1981 έως 1985		1986 έως 1990		1991 έως 1995		1996 και μετά		Υπό κατασκευή		Δε δηλώθηκε	
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	5 182	8	0.2%	439	8.5%	1 350	26.1%	1 411	27.2%	881	17.0%	360	6.9%	258	5.0%	206	4.0%	166	3.2%	81	1.6%	22	0.4%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	3 610	4	0.1%	345	9.6%	848	23.5%	962	26.6%	609	16.9%	292	8.1%	210	5.8%	151	4.2%	109	3.0%	58	1.6%	22	0.6%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	1 572	4	0.3%	94	6.0%	502	31.9%	449	28.6%	272	17.3%	68	4.3%	48	3.1%	55	3.5%	57	3.6%	23	1.5%	0	0.0%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., Απογραφή οικοδομών - κτιρίων της 1ης Δεκεμβρίου 2000 (Οικοδομικά Τετράγωνα)

Κτίρια κατά κύρια υλικά κατασκευής τους, μορφή επικάλυψης και κύρια υλικά επικάλυψης της κεκλιμένης στέγης

	Σύνολο κτιρίων	Κύρια υλικά κατασκευής του κτιρίου														Μορφή επικάλυψης του κτιρίου και κύρια υλικά επικάλυψης της κεκλιμένης στέγης							
		Μπετόν		Μέταλλο		Ξύλο		Τούβλα - Τσιμεντόλιθοι		Πέτρα		Άλλα υλικά		Δε δηλώθηκε		Με ταράτσα (δώμα)		Με κεκλιμένη στέγη					
																		Κεραμίδια	Φύλλα επικάλυψης	Άλλα υλικά			
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	5182	4461	86.1%	4	0.1%	3	0.1%	256	4.9%	428	8.3%	29	0.6%	1	0.0%	4499	86.8%	614	11.8%	62	1.2%	7	0.1%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	3610	3087	85.5%	4	0.1%	2	0.1%	179	5.0%	323	8.9%	14	0.4%	1	0.0%	3050	84.5%	521	14.4%	34	0.9%	5	0.1%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	1572	1374	87.4%	0	0.0%	1		77	4.9%	105	6.7%	15	1.0%	0	0.0%	1449	92.2%	93	5.9%	28	1.8%	2	0.1%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., Απογραφή οικοδομών - κτιρίων της 1ης Δεκεμβρίου 2000 (Οικοδομικά Τετράγωνα)

Χρήση κτιρίων συνολικά (αποκλειστικής, και μικτής βάσει της κύριας)

	Σύνολο κτιρίων	Χρήση κτιρίων συνολικά (αποκλειστικής και μικτής βάσει της κύριας)									
		Κατοικίες		Άλλες αστικές χρήσεις						Άλλες μη αστικές χρήσεις	
		(αποκλ.+μικτής)	%	Εργοστάσια - Εργαστήρια		Από αυτές Καταστήμ. - Γραφεία		Σύνολο		(αποκλ.+μικτής)	%
				(αποκλ.+μικτής)	%	(αποκλ.+μικτής)	%	(αποκλ.+μικτής)	%		
1	2	2/1	3	3/1	4	4/1	5	5/1	6	6/1	
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	5182	4574	88.3%	68	1.3%	307	5.9%	432	8.3%	176	3.4%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	3610	3182	88.1%	37	1.0%	220	6.1%	307	8.5%	121	3.4%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	1572	1392	88.5%	31	2.0%	87	5.5%	125	8.0%	55	3.5%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., Απογραφή οικοδομών - κτιρίων της 1ης Δεκεμβρίου 2000 (Οικοδομικά Τετράγωνα)

Κτίρια κατά αποκλειστική χρήση

	Σύνολο κτιρίων	Αποκλειστική χρήση																			
		Σύνολο κτιρίων αποκλειστικής χρήσης		Κατοικίες		Εκκλησίες - Μοναστήρια		Ξενοδοχεία		Εργοστάσια - Εργαστήρια		Σχολικά κτίρια		Καταστήματα - Γραφεία		Σταθμοί Αυτοκινήτων (Πάρκινγκ)		Νοσοκομεία, Κλινικές κλπ.		Άλλες χρήσεις	
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	5 182	4 305	83.1%	3 885	90.2%	9	0.2%	0	0.0%	43	1.0%	44	1.0%	190	4.4%	0	0.0%	0	0.0%	134	3.1%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	3 610	2 990	82.8%	2 706	90.5%	7	0.2%	0	0.0%	22	0.7%	39	1.3%	125	4.2%	0	0.0%	0	0.0%	91	3.0%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	1 572	1 315	83.7%	1 179	89.7%	2	0.2%	0	0.0%	21	1.6%	5	0.4%	65	4.9%	0	0.0%	0	0.0%	43	3.3%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., Απογραφή οικοδομών - κτιρίων της 1ης Δεκεμβρίου 2000 (Οικοδομικά Τετράγωνα)

Κτίρια μικτής χρήσης (βάσει της κύριας)

	Σύνολο κτιρίων	Μικτή χρήση																			
		Σύνολο κτιρίων μικτής χρήσης		Κύρια																	
				Κατοικίες		Εκκλησίες - Μοναστήρια		Ξενοδοχεία		Εργοστάσια - Εργαστήρια		Σχολικά κτίρια		Καταστήματα - Γραφεία		Σταθμοί Αυτοκινήτων (Πάρκινγκ)		Νοσοκομεία, Κλινικές κλπ.		Άλλες χρήσεις	
Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος	5 182	877	16.9%	689	78.6%	2	0.2%	0	0.0%	25	2.9%	2	0.2%	117	13.3%	0	0.0%	0	0.0%	42	4.8%
Δ.Ε. Νέας Φιλαδέλφειας	3 610	620	17.2%	476	76.8%	2	0.3%	0	0.0%	15	2.4%	2	0.3%	95	15.3%	0	0.0%	0	0.0%	30	4.8%
Δ.Ε. Νέας Χαλκηδόνος	1 572	257	16.3%	213	82.9%	0	0.0%	0	0.0%	10	3.9%	0	0.0%	22	8.6%	0	0.0%	0	0.0%	12	4.7%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ., Απογραφή οικοδομών - κτιρίων της 1ης Δεκεμβρίου 2000 (Οικοδομικά Τετράγωνα)

8.8 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

8.8.1 Συγκοινωνιακές υποδομές- προσπελασιμότητα³

Η κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή του έργου

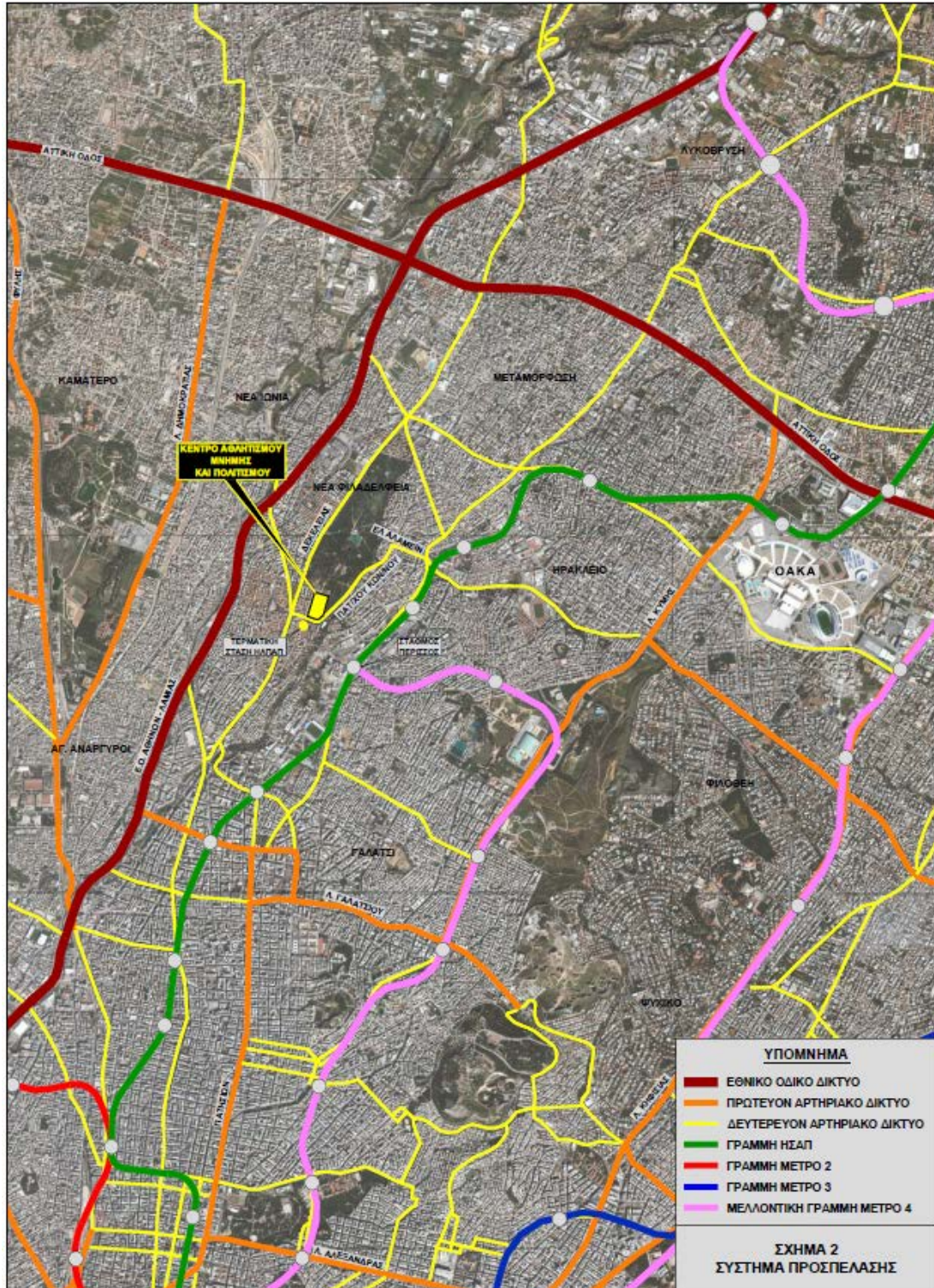
Το βασικό οδικό δίκτυο της ευρύτερης περιοχής αποτελείται από τους παρακάτω οδικούς άξονες:

- Τον ΠΑΘΕ (Λ. Κηφισού), που διαθέτει χαρακτηριστικά κλειστού αυτοκινητόδρομου διατομής 2Χ3 λωρίδων κυκλοφορίας, με πλήρη έλεγχο των προσβάσεων και συνθήκες ελεύθερης ροής.
- Τη Λεωφόρο Δεκελείας, που αποτελεί πρωτεύουσα αρτηρία, η οποία συνδέει την Μεταμόρφωση, ως επέκταση της Τατοΐου, με τα Πατήσια και τον Άγιο Ελευθέριο στην Λεωφόρο Αχαρνών, μέσω της Νέας Φιλαδέλφειας και της Νέας Χαλκηδόνας .
- Τη Λεωφόρο Ηρακλείου, που αποτελεί πρωτεύουσα αρτηρία, η οποία συνδέει την Λυκόβρυση (ως επέκταση της Γρ. Λαμπράκη) με τα Άνω Πατήσια και την Λεωφόρο Πατησίων, διασχίζοντας το Νέο Ηράκλειο και την Νέα Ιωνία.
- Την Λ Εθνικής Αντιστάσεως, που αποτελεί πρωτεύουσα αστική αρτηρία, διατομής 2Χ2 λωρίδων κυκλοφορίας με κεντρική νησίδα και συνδέει τη Νέα Ιωνία με το Χαλάνδρι.

Στην άμεση περιοχή του Κέντρου οι βασικοί άξονες που παρουσιάζουν και τους μεγαλύτερους φόρτους είναι η Λ.Δεκελείας, η Λ.Ηρακλείου, η Αλ.Παπαναστασίου, η Χρ.Σμύρνης και η Φωκών.

Η ευρύτερη περιοχή του Έργου και το σύστημα μεταφορών παρουσιάζονται στο παρακάτω σχήμα.

³ Το τμήμα αυτό βασίζεται στη Μελέτη Κυκλοφοριακών Επιπτώσεων του Κέντρου Αθλητισμού, Μνήμης και Πολιτισμού. Η πλήρης μελέτη παρατίθεται σε Παράρτημα Γ.

Η προσπέλαση της περιοχής του έργου με μέσα μαζικής μεταφοράς, εξυπηρετείται με αστικά λεωφορεία, τρόλεϊ και την γραμμή του ΗΣΑΠ. Υπάρχουν 12 λεωφορειακές γραμμές και δύο γραμμές τρόλεϋ που εξυπηρετούν την περιοχή του έργου.